

Rosa Belgica

109 / 2013

SOCIÉTÉ ROYALE NATIONALE
"LES AMIS DE LA ROSE"

KONINKLIJKE NATIONALE MAATSCHAPPIJ
"DE VRIENDEN VAN DE ROOS"

Jaarlijks tijdschrift
Revue annuelle

KONINKLIJKE NATIONALE MAATSCHAPPIJ
«DE VRIENDEN VAN DE ROOS»

Stichtend lid van de Wereldfederatie van Rozenverenigingen

SOCIÉTÉ ROYALE NATIONALE
«LES AMIS DE LA ROSE»

Membre-fondateur de la Fédération Mondiale des Sociétés de Roses

Honorary President

Barones / Baronne Lily de Gerlache de Gomery

Erevoorzitter / Président d'honneur

Z.H. Prins / S.A. Prince Wauthier de Ligne

Voorzitter / Président

Dhr / Mr. Frans Thomas

Ondervoorzitter / Vice-Président

Barones / Baronne Marie-Louise Velge

Secretaris / Secrétaire

Mw / Mme Lily Van Laethem

Schatbewaarder / Trésorier

Dhr / Mr. Reginald de Hemptinne

Bestuursleden / Membres du Comité

Mw / Mme Sonja Bourgois

Gravin / Comtesse

Henrianne de Gerlache-de Briey

Dhr / Mr. Dirk De Meyere

Graaf / Comte Ghislain d'Ursel

Dhr / Mr. Marc Lateur

Mw / Mme Martine Schelfhout

Mw / Mme Paule Smeysters

Mw / Mme Ingrid Verdegem

Dhr / Mr. Jean-Pierre Wesel

Adviserend lid / Membre consultatif

Barones / Baronne Pierre Verhaegen

Redactiecomité / Comité de rédaction
Vertalingen / Traductions

Dhr / Mr. Laurent Neels

Mw / Mme Lily Van Laethem

Mw / Mme Ingrid Verdegem

Dhr / Mr. Jean-Pierre Wesel

Secretariaat / Secrétariat:

Mw / Mme Lily Van Laethem

Hoogstraat 41, 9700 Oudenaarde

E-mail: lilyvanlaethem@skynet.be

Verantwoordelijke uitgever / Éditeur responsable:

Dhr / Mr. Frans Thomas

Jesuitenwegel 5, 9090 Melle

E-mail: f.thomas@base.be

Verantwoordelijke / Responsable website:

Dhr / Mr. Bernard Lafaut - www.rosabelgica.be

Copyright by:

«De Vrienden van de Roos»

«Les Amis de la Rose»

Druk:

Captains of Printing, Oudenaarde, 055 30 30 15

INHOUD INDEX

● Woord van de Voorzitter Mot du Président	1
● Le mystère de la remontance enfin dévoilé	2
Het mysterie van de herbloeiende rozen ontrafeld	6
● 2013, encore une année très particulière	6
2013, nog maar eens een heel bijzonder jaar	9
● ADR-rozen	12
Les roses ADR.....	14
● Rozen in de kerk van Mullem	17
Des roses dans l'église de Mullem	19
● 13de International Heritage Rose Conference WFRS	21
● Bezoek van de WFRS aan ons land	22
Visite de la WFRS à notre pays	25
● Verslag 16de World Rose Convention Sandton Zuid-Afrika	22
La 16ème World Rose Convention Sandton Afrique du Sud	22
● Prijs Lily de Gerlache	23
Prix Lily de Gerlache	23
● Onze Honorary president is 90 jaar geworden! Notre Présidente Honoraire a fêté ses 90 ans!	24
● De excellente rozentuin	25
L'excellente roseraie	27
● Het 50e Internationale Rozencouurs van Le Rœulx	30
Le 50ème Concours International de roses du Rœulx	31
● S.A.R. la Princesse Claire honore de sa présence le 50ème Concours International de Roses Nouvelles du Roeulx	33
H.K.H Prinses Claire vereert het 50ste Concours International de Roses Nouvelles du Roeulx met haar aanwezigheid	35
● Viering 20 jaar plantendagen te Hex	37
Célébration de 20 ans de journées des plantes à Hex	37
● International prizes obtained by Belgian growers	38
● Rosa Europa Nostra	40
● Deelname Internationale Rozencouurs 2013	41
● Agenda 2013	42

*De artikels verschijnen onder de verantwoordelijkheid van hun auteurs.
Les articles sont publiés sous la responsabilité de leurs auteurs.*

Woord van de Voorzitter

Mot du Président

Het voorbije jaar was er één dat we niet snel zullen vergeten, de winter was streng en duurde zeer lang. De voorbije lente zijn veel rozenliefhebbers met een klein hartje naar hun planten gaan kijken. Het bovengronds hout was vaak zwart van de vorst, en velen vroegen zich af of hun planten er nog zouden doorkomen of niet? In veel gevallen viel dat nog mee, maar een aantal waren toch verloren. De eerste bloei heeft ellendig lang op zich laten wachten, want de lente was echt koud. Op meerdere Internationale Rozencoucours was de bloei ook laat, die van Genève werd zelfs afgelast, op andere plaatsen werd er gekeurd rekening houdend met de punten van de permanente jury en een paar vroege bloemetjes.

Toen we het tweede weekend van juni in Hex aankwamen, waren er praktisch nog geen rozen in bloei, maar na een paar warme dagen kwam de bloei er volop. Op vraag van onze Honorary President barones G. de Gerlache de Gomery hebben we ter gelegenheid van Open Kerken dag het eerste weekend van juni de kerk van Mullem met rozen versierd en er gedurende twee dagen aan ledenwerving gedaan. Meer hierover in het verslag.

De Rozentuin van Kortrijk verkreeg de Award of Garden Excellence en die van Le Roeulx vierde zijn 50-jarig bestaan. We namen deel aan de regionale conventie georganiseerd door de Heritage Rose Group van de WFRS georganiseerd in Sangerhausen (D) en persoonlijk heb ik de regionale conventie te Palmerston North, Nieuw-Zeeland bijgewoond.

Een onvergetelijk moment was toen barones G. de Gerlache me einde juni als eerste de prachtige medaille met de afbeelding van haar roos Lily de Gerlache overhandigde.

Ons blad bestaat dit jaar vijftig jaar en ik heb 10 jaar geleden het voorzitterschap overgenomen. Graag bedank ik onze trouwe leden die jaarlijks hun lidgeld betalen en verwelkom ik van ganser harte de leden die er dit jaar bijgekomen zijn. Aan allen een gelukkig Nieuwjaar!

Nous n'oublierons pas facilement l'année qui s'écoule: l'hiver fut rude et long et le printemps dernier beaucoup d'amateurs de roses ont observé leurs rosiers avec appréhension. Le bois souvent noirci par le gel n'augurait rien de bon mais, dans la plupart des cas, les dégâts étaient limités. La première floraison fut très tardive car le printemps était froid. Quelques concours internationaux de roses furent victimes de cette floraison lente, celui de Genève par exemple n'eut pas lieu au vu de l'état des parcelles, d'autres concours se sont contentés de ne tenir compte que des notes attribuées par le jury permanent et des quelques fleurs présentes lors du jugement.

Lorsque nous sommes arrivés à Hex, le deuxième week-end de juin, il n'y avait pratiquement pas de rosiers en fleur, heureusement après quelques journées chaudes la floraison a tout de même été suffisante.

A la demande de notre Honorary President, la baronne G. de Gerlache de Gomery, nous avons décoré l'église de Mullem dans le cadre des journées portes ouvertes et ceci pendant le premier week-end de juin. Nous avons pu recruter quelques nouveaux membres. Vous trouverez tout le détail de cette manifestation plus loin.

La roseraie de Kortrijk s'est vue octroyer le Award of Garden Excellence et celle du Roeulx fêtait son cinquantenaire. Nous avons participé à la convention régionale organisée par le Heritage Group à Sangerhausen (Allemagne) et j'ai assisté personnellement à celle de Palmerston North (Nouvelle-Zélande).

Un moment inoubliable, fin juin, lorsque la baronne G. de Gerlache me remit la magnifique médaille à l'effigie de sa rose, le prix Lily de Gerlache.

Notre périodique fête également ses 50 années d'existence et j'ai repris la présidence de notre Société il y a maintenant 10 ans. Je tiens à remercier tous nos fidèles membres ainsi que les nouveaux venus et leur souhaite une bonne année 2014.

Troms

© BERNARD LAFAUT

Le mystère de la remontance enfin dévoilé

Les roses nous fascinent par leur diversité: parfum, formes et couleurs des fleurs. Elles nous étonnent parfois par leur capacité de refleurir. Ce dernier caractère est un héritage horticole qui date du développement des anciennes roses thé et chinensis. En effet, même si quelques espèces sauvages ont tendance à refleurir dans la nature (*Rosa rugosa*), la plupart des rosiers poussent à la manière des ronces, ne fleurissant qu'une fois au printemps. En règle générale, les rosiers sauvages matures génèrent chaque année de nouvelles pousses stériles très vigoureuses, pas ou peu ramifiées. Ces rameaux, qui peuvent atteindre plusieurs mètres chez les synstylées, ne fleurissent qu'en deuxième végétation après la pause hivernale. A partir de ce stade, elles fleurissent alors chaque année mais seulement durant quelques

jours au printemps. Il est admis depuis longtemps que des mutations apparues au cours de l'histoire de la culture des roses, est à l'origine de l'aptitude à refleurir tout au long de l'année, mais les mécanismes moléculaires restaient encore obscurs. Dans cet article, je résumerai les derniers rebondissements de nos connaissances à ce sujet. Une équipe de l'INRA d'Angers vient de caractériser le gène responsable...

Un peu d'histoire

Les rosiers thés et chinensis remontants ont été créés et développés en Chine, essentiellement durant la dynastie Song (960-1279), il y a 1000

ans déjà^{1,2}. Ces rosiers montrent des floraisons apicales sur les rameaux de l'année et génèrent des fleurs sur toute la plante et durant toute la belle saison. Les rameaux sont en revanche plus courtes et les rosiers forment des buissons à croissance limitée. Ainsi, plutôt que de pousser en un réseau inextricable à la manière des ronces, la croissance limitée des plantes remontantes s'est avéré être un atout en horticulture. Il est vrai que le charme des premiers hybrides de chinensis et des thés, est encore largement inégalé. Des variétés comme Old Blush peuvent être identifiées sur des peintures sur soie, très anciennes (figure 1).

Avec l'arrivée de ces roses en Europe, le caractère de la remontance a été introduit dans les races connues en Occident malgré les difficultés de sa transmission récessive. Ce caractère est désormais présent dans l'ensemble des roses modernes et sa découverte constitue un événement majeur dans l'évolution de l'horticulture.

Un évènement de transposition très ancien

En tant que généticien, j'ai l'occasion de rencontrer et d'apprécier la communauté scienti-

que française travaillant sur le rosier. L'équipe de Fabrice Foucher de l'Institut de recherche en Horticulture et Semences du Centre INRA d'Angers, avait déjà cartographié le gène de la remontance sur le chromosome 3 du rosier, selon la nouvelle nomenclature³. Cette région chromosomique coïncide avec un important gène TFL1 impliqué dans la biologie florale des plantes à fleurs. De manière complémentaire, des études préliminaires convergentes avaient été réalisées par le japonais Hikaru Iwata, déjà bien connu pour ses travaux sur l'origine triparentale des roses Damask⁴. Ils ont alors unis leurs forces pour mener à bien un projet commun⁵. Hiraku Iwata était venu passer une année sabbatique à Angers, une bonne occasion aussi pour moi d'aller les voir.

Leurs études ont confirmé que le caractère majeur de la remontance du rosier est lié à une mutation dans le gène TFL1a, un répresseur clé de la floraison. Hikaru a renommé ce gène, KSN, d'après Koushin, un vieux nom japonais qui désignait les anciens cultivars chinois remontants. C'est précisément dans un très ancien cultivar chinois, 'Old Blush', qu'ils ont détecté un transposon en plein milieu du gène KSN (figure 2B), invalidant

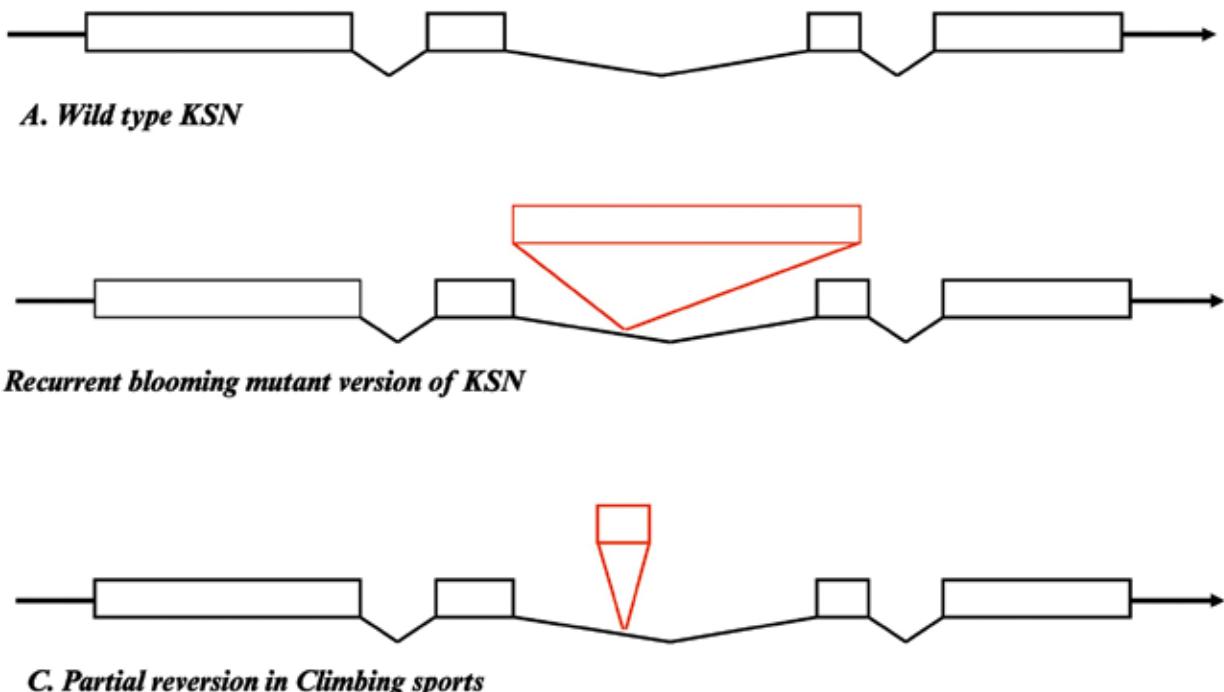

Figure 1

la fonction de ce dernier⁵. Comme Old Blush et plusieurs cultivars proches ont transmis la remontance à de nombreuses variétés anciennes comme modernes, les chercheurs se sont munis des outils moléculaires pour explorer la présence de ce transposon dans ces variétés. Ils ont effectivement confirmé sa présence chez des cultivars remontants plus modernes comme Little White Pet, Gold Bunny, Wendy Cusson, Pink Chiffon, Iceberg ou Peace. La preuve de l'héritage chinois est donc confirmée à l'échelle moléculaire, il s'agit d'une mutation qui a dû apparaître il y a plus de 1000 ans !

Un mécanisme moléculaire complexe et lié à la croissance

Il a été démontré qu'un des mécanismes de la remontance chez le rosier, est corrélé avec les variations saisonnières du taux d'une famille d'hormones végétales, les gibbérellines. Cette étude, menée par des chercheurs anglais⁶, a été effectuée chez deux plantes génétiquement identiques à tout point de vue, à l'exception du seul caractère remontant: Félicité et Perpétue et son sport Little White Pet. Chez Félicité et Perpétue, une plante de grand développement et qui ne fleurit qu'une fois par an, les gibbérellines augmentent après la floraison, empêchant toute refloraison ultérieure en été ou en automne. En revanche, chez Little White Pet, le niveau de différentes gibbérellines reste bas⁶, permettant une floraison continue jusqu'aux gelées hivernales. Ces hormones naturelles semblent donc jouer le rôle d'inhibiteur de la floraison. Dans la nature, en particulier chez nos rosiers sauvages indigènes, elles maintiennent une période de floraison courte (entre 2 à 4 semaines) au printemps. Le gène KSN code une protéine qui agit en tant que répresseur de la floraison. Ce répresseur, également régulé au cours de la saison de croissance du rosier, pourrait servir d'adaptateur entre la régulation transcriptionnelle et la signalisation hormonale⁵. Ainsi, lorsque le gène est non fonctionnel, le répresseur n'est plus synthétisé et la floraison continue est permise.

Le mystère des sports grimpants dévoilé à son tour

Les sports grimpants sont légions et ont retenu l'attention depuis des décennies⁷. Il s'agit de mutations spontanées de bourgeons qui sont apparus sur un buisson remontant. L'événement est toujours spectaculaire. Imaginez un buisson remontant plutôt bas, installé depuis des

Mr. Pascal Heitzler.

années et qui soudain lors d'une saison émet une tige de plusieurs mètres. Les boutures de cette tige exceptionnelle, permettent de pérenniser ce mutant et de refaire des spécimens uniformément grimpants. Outre la différence de croissance, ils sont en tous points semblables à la variété originelle mais sont faiblement remontants. Le plus souvent ils montrent une refloraison résiduelle en fin d'été, bien moins spectaculaire que la floraison printanière mais suffisante pour assumer une certaine popularité. Ces plantes sont d'ailleurs souvent plus vigoureuses et donc moins fragiles en culture que bien des variétés buissons originelles. Il est intéressant de noter que tous les cultivars grimpants, qu'ils soient dérivés d'une variété ancienne ou moderne, sont tous issus de la lignée des roses thés ou chinensis asiatiques⁷.

Le groupe d'Angers a montré que les sports grimpants sont tous associés à une excision partielle du transposon dans le gène KSN. Le transposon initial a maintenant perdu environ 90% de sa séquence (figure 2C). Cela est suffisant pour restaurer l'essentiel de la fonction du gène KSN mais insuffisant pour restaurer totalement un comportement non-remontant strict comme celui des rosiers sauvages. L'analyse moléculaire d'une palette de sports grimpants de différentes variétés montre que le même événement de réversion a eu lieu à maintes reprises et de manière indépendante⁵.

Conclusions

Old Blush est un rosier remontant par excellence. Il représente un des membres le plus antérieur de cette lignée pionnière qui apparut, il y a 1000 ans en Chine. Les chinois cultivent des roses depuis plus de 2000 ans et l'apparition de mutants très remontants a été un progrès considérable dans l'histoire de l'horticulture. Il est maintenant

connu que ce type de plantes a une phase juvénile très écourtée. Nul doute que les anciens maîtres chinois ont particulièrement apprécié et bichonné ces très jeunes semis aptes à fleurir à peine âgés de quelques semaines !

L'équipe de Fabrice Foucher a permis de résoudre plusieurs énigmes liées à ce phénomène⁵. Une des mutations principales responsables de l'aptitude à refleurir est liée à la présence d'un transposon copia dans le gène KSN, un gène codant un répresseur de la floraison et qui a une activité sur la croissance du rosier. Quand le gène est fonctionnel, la plante ne fleurit qu'une fois au printemps et montre une croissance imposante comme chez la plupart des espèces sauvages. Quand le gène est non fonctionnel, comme chez Old Blush où le transposon invalide la fonction de KSN, la plante refleurit durant toute la belle saison, et même toute l'année dans les pays au climat privilégié. On observe alors une croissance limitée de type buisson. Enfin, le transposon copia peut parfois subir une excision partielle. Ces évènements apparaissent avec les sports grimpants et restaurent en partie la fonction du gène KSN: on obtient alors une situation intermédiaire avec une plante de grand développement mais à refloraison résiduelle en arrière-saison. Le mystère des sports grimpants trouve ainsi son explication.

Les chercheurs de l'INRA ont démontré que la remontance chez la fraise des bois est également associée à une perte de fonction du gène KSN homologue correspondant.

Old Blush est officiellement apparu en Europe vers la moitié du 19e siècle, mais il est plus que probable que ce cultivar ou d'autres variétés chinoises similaires aient débarqué bien avant. La remontance des lignées chinoises est très pénétrante et donc précieuse mais d'autres lignées remontantes indépendantes sont apparues à différentes époques et dans des pays différents de

la Chine comme les moschatas ancestrales et les damask '4 saisons', entre autres. Maintenant que les outils moléculaires ont été générés, il sera possible de repérer d'autres mutations qui vont aider à comprendre la régulation fine de KSN. Mais la possibilité de révéler d'autres gènes impliqués dans la remontance est également ouverte, du gros œuvre en perspective pour nos chercheurs et pour percer d'autres mystères liés à l'histoire des roses.

Pascal HEITZLER

BIBLIOGRAPHIE

- (1) Wang, G. 2003. Ancient chinese roses. In Encyclopedia of Rose Science, vol I, pp 387-395.
- (2) Wang, G. 2005. A study on the history of chinese roses from ancient works and images. Proceedings of the IVth international symposium on rose research and cultivation. Acta Horticulturae 751, 347-351.
- (3) Spiller, M., Linde, M., Hibrand Saint Oyant, L., Crespel, L., Tsai, C.J., Byrne, D.H., Smulders, M.J., Foucher, F., and Debener, T. 2010. Towards a unified genetic map for diploid roses. Theor Appl Genet 122: 489-500
- (4) Iwata H., Kato, T., and Ohno, S. 2000. Triparental origin of Damask roses. Gene 259: 53-59.
- (5) Iwata, H., Gaston, A., Remay, A., Thouroude, T., Jeauffre, J., Kawamura, K., Hibrand Saint Oyant, L., Araki, T., Denoyes, B., and Foucher, F. 2012. The TFL1 homologue KSN is a regulator of continuous flowering in rose and strawberry. Plant J. 69: 116-125.
- (6) Roberts, A.V., Blake, P.S., Lewis, R., Taylor, J.M. and Dunstan, D.I. 1999. The effect of gibberellins on flowering in roses. J Plant Growth Regul 18: 113-119.
- (7) Quest-Ritson, C. 2003. Climbing Roses of the World. Timber Press.

LIDMAATSCHAP / COTISATION:

€ 15,00 voor België / pour la Belgique
€ 20,00 voor het buitenland / pour l'étranger

Bank / banque: BIC GEBABEBB • IBAN BE04 2900 0080 6131
K.N.M. 'De Vrienden van de Roos' • S.R.N. 'Les Amis de la Rose'

Het mysterie van de herbloeiende rozen ontrafeld

Rozes fascineren ons door hun diversiteit: parfum, vormen en kleur van de bloemen.

Ze verbazen ons soms door hun vermogen tot herbloei. Dit laatste is een erfenis van de tuinhybriden die teruggaan op de introductie van de oude Thee- en Chinensisrozen. Er zijn zelfs enkele wilde variëteiten die de neiging tot herbloei vertonen in de natuur (*Rosa rugosa*) maar de meeste rozen groeien zoals de bramen en bloeien maar één keer: in de lente.

Algemeen genomen ontwikkelen wilde rozene elk jaar groeikrachtige maar steriele takken die weinig of niet vertakt zijn. Deze takken, die bij de synstylae verschillende meters lang kunnen zijn, bloeien slechts in het tweede jaar. Van dan af bloeien ze elk jaar, maar slechts gedurende enkele dagen in de lente. Het is al lang geweten dat spontane mutaties die opgetreden zijn gedurende de eeuwen van rozencultuur aan de basis liggen van het vermogen om het hele jaar door te bloeien, maar de moleculaire mechanismen ervan bleven onbekend.

In dit artikel zal ik de laatste ontwikkelingen van onze kennis van dit onderwerp samenvatten, Een équipe van het INRA in Angers heeft het verantwoordelijke gen onlangs beschreven...

Een beetje geschiedenis

De herbloeiende Thee- en Chinensisrozen zijn gecreëerd en ontwikkeld in China, vooral tijdens

de Songdynastie (960-1279), 1 000 jaar geleden. Deze rozene bloeien aan de top van de groei van hetzelfde jaar, en brengen bloemen voort op de hele plant gedurende het hele bloeiseizoen. Maat de takken zijn korter en de rozene vormen struiken met beperkte groei. Omdat de remonterende rozene eerder struikjes vormen in plaats van een verwarde massa zoals de bramen, bleken ze een aanzienlijk voordeel te bieden voor gebruik in de tuin. Het is zo dat de charme van de eerste Thee- en Chinesishybriden nog steeds ongeëvenaard is. Variëteiten van 'Old Blush' kunnen op zeer oude schilderingen op zijde geïdentificeerd worden.

Met de aankomst van deze rozene in Europa werd de herbloei geïntroduceerd in de soorten die in het Westen reeds bekend waren, ondanks de moeilijkheid dat de remonterende eigenschap recessief overgeërfd wordt. Vanaf toen was de herbloei aanwezig in de hele groep van de moderne rozene, en de ontdekking ervan was een zeer belangrijke gebeurtenis in de evolutie van de tuinbouw.

Een heel oude gentranspositie

Als geneticus heb ik de gelegenheid om de Franse wetenschappelijke gemeenschap van genetici die op rozene werken te kennen en te appréciëren. Het équipe van Fabrice Foucher van het Institut de recherche en Horticulture et Semences du Centre INRA d'Angers, heeft reeds

Oude schildering op zijde die 'Old Blush' voorstelt.

© THE METROPOLITAN MUSEUM OF ART, COLLECTION OF A. W. BAHR

Figuur 2: de heldergroene takken van deze roos zijn de groei van dit jaar, de donkergroene zijn de groei van vorig jaar.

Fig. 2A: de grote takken van vorig jaar dragen geen bloemen, de roos is niet herbloeiend. Het is een klassieke situatie voor een wilde roos.

Fig. 2B: de grote takken van vorig jaar dragen geen bloemen. Omdat het ksn-gen een repressor is van de herbloei, bloeit deze plant in hetzelfde seizoen en zelfs op de top van de groei van hetzelfde jaar. Let wel op: de groei van herbloeiende rozen is veel beperkter dan die van éénmalig bloeiende rozen.

Fig. 2C: De roos vertoont een uitbundige groei, maar met een beperkte herbloei, meestal in het naseizoen.

de genen verantwoordelijk voor de herbloei op chromosoom 3 van de roos in kaart gebracht volgens de nieuwe nomenclatuur. Deze regio op het chromosoom valt samen met een belangrijk gen tf11 dat geïmpliceerd is in de florale biologie van de bloeiende planten. Complementair hiermee werden reeds preliminaire onderzoeken uitgevoerd door de Japanse onderzoeker Hikaru Iwata, die reeds zeer bekend werd door zijn werk over de triparentale origine van de Damascenas. Zij hebben de handen in elkaar geslagen om hun gezamenlijk project tot een goed einde te brengen. Hiraku Iwata is een sabbatjaar komen doorbrengen in Angers en dat was voor mij een mooie gelegenheid om hen te gaan bezoeken.

Hun onderzoeken hebben bevestigd dat het belangrijke kenmerk van de herbloei bij rozen gelieerd is aan gen tf11a, een sleutelrepressor van de bloei (een repressoren is een gen dat een bepaalde karakteristiek onderdrukt – noot van de vertaler) Hikaru heeft dit gen herbenoemd tot ksn, naar Koushin, een oude Japanse naam voor de herbloeiende Chinese cultivars. Het is precies in een oude Chinese cultivar, ‘Old Blush’, dat een transposon werd ontdekt in het midden van het ksn-gen (figuur 1B), dat de functie van dit laatste opheft. Aangezien ‘Old Blush’ en talrijke nauw verwante cultivars de herbloei aan een groot aantal oude en moderne cultivars hebben doorgegeven, hadden de onderzoekers het moleculaire materiaal om de aanwezigheid van dit transposon in deze variëteiten te onderzoeken.

Ze hebben inderdaad de aanwezigheid ervan bevestigd bij meer moderne cultivars zoals ‘Little White Pet’, ‘Gold Bunny’, ‘Wendy Cusson’, ‘Pink Chiffon’, ‘Iceberg’ en ‘Peace’. Het bewijs van de Chinese erfenis is dus op moleculair niveau bevestigd. Het gaat om een mutatie die meer dan 1000 jaar geleden plaatsgevonden heeft!

Een complex moleculair mechanisme gelieerd aan de groei

Het is bewezen dat de mechanismen van de herbloei in rozen verband houden met de seizoensgebonden variatie in een familie van plantaardige hormonen: de gibberellines. Deze studie, uitgevoerd door Engelse onderzoekers, werd gebaseerd op twee planten die genetisch identiek zijn behalve voor één gen: ‘Félicité Perpétue’ en zijn sport ‘Little White Pet’. Bij ‘Félicité Perpétue’, een plant met ovedadige groei en een éénmalige lentebloei, stijgt het niveau van de gibberellines en onderdrukt zo de herbloei in zomer of herfst. Daartegenover blijft het niveau van de verschillende gibberellines laag in ‘Little White Pet’, en daardoor kan de bloei doorgaan tot de eerste vorst. Deze natuurlijke hormonen spelen dus een inhiberende rol met betrekking tot de bloei. In de natuur, en meer bepaald bij onze inheemse wilde rozen, beperken zij de bloei tot twee à vier weken in de lente.

Het ksn-gen codeert een proteïne dat de bloei onderdrukt. Deze repressor, die op zijn beurt ook gereguleerd wordt tijdens het bloeiseizoen van de roos, zou kunnen werken als adaptor tussen de transcriptionele regulatie en de hormonale signalisatie. Dus, als het hormoon niet meer functioneel is dan wordt de repressor niet meer aangemaakt en wordt de herbloei toegelaten.

Het mysterie van de klimmende sporten eveneens ontsluierd

Er zijn talrijke klimmende sporten die de aandacht al decennialang vasthouden.

Het gaat om knopmutaties die zich hebben voorgedaan op remonterende rozen. Het evenement is altijd spectaculair. Stel u een herbloeiende, redelijk lage roos voor, die al jaren op dezelfde plaats staat, en die plots een tak produceert die verschillende meters lang is. Enten van deze uitzonderlijke tak laten toe deze mutant te vestigen en uniforme specimen te produceren die klimmend zijn. Behalve het verschil in groei, zijn deze planten volledig gelijkend aan de oorspronkelijke plant maar hebben ze een zwakkere herbloei. Meestal vertonen ze slechts een residuele herbloei op het einde van het seizoen, veel minder spectaculair dan de eerste lentebloei maar voldoende om een zekere populariteit te garanderen. Deze planten zijn overigens groeikrachtiger en daarom minder kwetsbaar in cultuur dan veel oorspronkelijke variëteiten met struikgroei. Het is interessant om te noteren dat alle klimmende cultivars, of ze nu afstammen van oude variëteiten of moderne, allemaal afstammen van de Aziatische Thee- of Chinese rozen.

De groep van Angers heeft bewezen dat de klimmende sporten gelieerd zijn aan een partiële excisie van het transposon in het ksn-gen. Het initiële transposon heeft nu ongeveer 90% van zijn sequentie verloren (figuur 1C). Dat volstaat voor de essentiële functie van het ksn-gen maar is onvoldoende om een strikte non-remontantie te herstellen zoals die optreedt bij wilde rozen. De moleculaire analyse van een keur van klimmende sporten toont aan dat hetzelfde evenement van reversie verschillende keren heeft plaatsgehad en onafhankelijk van elkaar.

Conclusie

‘Old Blush’ is een schoolvoorbeeld van een herbloeiende roos. Ze is één van de oudste leden van deze pionierslijn die 1000 jaar gelden in China is opgetreden. De Chinezen cultiveren reeds 2000 jaar rozen en de verschijning van zeer herbloeiende rozen is een aanzienlijke vooruitgang in de

geschiedenis van de tuinbouw. Het is nu bekend dat dit type plant een zeer verkorte juveniele fase heeft. Ongetwijfeld hebben de oude Chinese meesters deze zeer jonge zaailingen die al na enkele weken bloeiden buitengewoon geapprecieerd en gekoesterd.

Het équipe van Fabrice Foucher heeft verschillende enigmas verbonden aan dit fenomeen uitgeklaard. Eén van de belangrijkste mutaties gelieerd aan het vermogen tot herbloei is gelieerd aan de aanwezigheid van een copia transposon in het ksn-gen, dat een bloeionderdrukker codeert en dat inwerkt op de groeikracht van de roos. Als dit gen functioneel is, dan bloeit de plant alleen in de lente, en heeft een imposante groei zoals het merendeel van de wilde soorten. Als het gen niet functioneel is, zoals bij ‘Old Blush’, waar het transposon de werking van het ksn-gen verhindert, dan bloeit de plant het hele mooie seizoen, en zelfs het hele jaar in landen met een gunstig klimaat. Dan ziet men ook de beperkte groei van dit type struik. Tenslotte, kan het copia transposon een partiële excisie ondergaan. Dat is wat gebeurt bij klimmende sporten en het herstelt gedeeltelijk de functie van het ksn-gen. Daardoor ontstaat een tussenliggende situatie met een grote plant die slechts een beperkte nabloeい heeft in naseizoen, en zo is het mysterie van de klimmende sporten nu ook verklaard.

De onderzoekers van het INRA hebben ook aangetoond dat de doordragende eigenschap bij de bosaardbei ook gelieerd is aan een overeenkomstig verlies van functie van het ksn-gen.

‘Old Blush’ is officieel verschenen in Europa rond het midden van de negentiende eeuw, maar het is waarschijnlijker dat deze cultivar, of andere Chinese variëteiten reeds daarvoor ingevoerd werden. De herbloei van de Chinese rozen is erg persistent, en dus kostbaar, maar er zijn andere en onafhankelijke herbloeiende lijnen verschenen op verschillende tijdstippen en in andere landen dan China zoals de oude Moschatas en de ‘Quatre Saisons’ Damascenas bijvoorbild. Nu het moleculaire protocol bestaat, zal het mogelijk zijn om andere mutaties op te sporen die het mogelijk zullen maken om de fijnere werking van het ksn-gen te ontrafelen. Maar het wordt ook mogelijk om andere genen die mogelijkwijs meewerken in de herbloei op te sporen, een groot werk en een uitstekend perspectief voor onze onderzoekers en om ander rozenmysteries te helpen oplossen.

Pascal HEITZLER
(Vertaling: Ingrid VERDEGEM)

2013, encore une année très particulière

L'année 2013 avait très mal commencé, du moins pour les fans de jardinage. Deux mois de froid intense, puis en mars, avril, mai une pluie froide dégoulinant sans cesse sur nos arbres et rosiers. Ce dysfonctionnement inacceptable (à mon avis) de la météo a provoqué un fameux retard dans le calendrier habituel des floraisons et des récoltes de fruits.

Je vous reparlerai dans un futur article des retards subis dans les premières floraisons de roses.

Je voudrais ici vous entretenir et vous montrer quelques beaux spécimens de rosiers dont certains ont refleurri très tardivement chez moi. Et cela malgré un mois de novembre le moins ensoleillé, le plus sombre depuis 1840! De belles illustrations pour l'article sur les remontances du généticien Pascal Heitzler.

Je voudrais d'abord parler de cette fameuse rose **Old Blush**.

Old Blush supporte honorablement notre climat belge, mais avec une remontance nettement moins longue évidemment.

J'ai pu l'observer à maintes reprises lors de mes différents séjours en Grèce: que ce soit en mai, en novembre ou en janvier, il y avait toujours des fleurs! La photo que je vous propose a été prise à la mi-janvier, pendant qu'une petite gelée blanche saupoudrait le gazon du verger d'orangers voisin, en pleine production!

Il s'agit d'une variété importante dans l'histoire de l'évolution du genre Rosa. Contrairement à ce qu'écrit P. Heitzler, ce n'est pas au milieu du 19ème siècle qu'il a été introduit en Occident, mais bien en 1750 en Grande-Bretagne. C'est au croisement, vers 1802, de la rose botanique (sauvage, comme dit P. Heitzler) (*R. Moschata* avec *Old Blush*), en Caroline du Sud que naîtra en 1814 la fameuse **Blush Noisette** (seconde génération, après *Champney's Pink Cluster*).

Quelques autres roses qui n'ont pas peur du froid: **Compassion** (synonyme Belle de Londres), je vous en ai parlé dans un article précédent. Le grimpant idéal pour moi.

R. 'Old Blush'.

R. 'Blush Noisette'.

R. 'Benoît Friart'.

Benoît Friart un relativement jeune hybride de thé, a été obtenu dans le centre de recherche et d'amélioration des plantes à Melle (Gand).

A peine née cette rose a obtenu le **prix du parfum** en 1997 lors du concours de roses nouvelles, au Roeulx.

Or c'est le bourgmestre du Roeulx... Benoît Friart qui a initié ce concours dans sa commune en 1963, il y a 50 ans. C'est son fils... Benoît Friart bourgmestre à son tour du Roeulx, qui a présidé la célébration de ce jubilé.

Cette famille est à l'origine et toujours propriétaire de la Brasserie Saint-Feuillien, bière d'abbaye. (St-Feuillien, missionnaire irlandais assassiné au Roeulx vers 655).

Sexy-Rexy, il s'agit d'une rose dont j'ai déjà parlé. Un floribunda très intéressant pour parterres, avec une très belle remontance. Obtenu par le célèbre McGredy, en 1984. Résistante aux maladies. On l'appelle parfois, du fait de sa forme, «rose camélia».

Pink Cloud, obtenu en 1952, en USA. C'est un petit grimpant robuste, à port plutôt érigé. Convient très bien pour être planté - c'est le cas dans mon jardin - contre le treillis d'une clôture. Très bon remontant au parfum très doux.

Le rosier botanique **Rosa multiflora adenochaeta**, originaire du Japon est aussi un des rares botaniques à produire une certaine remontance.

Il s'agit d'une espèce que notre regretté Louis Lens a beaucoup utilisée dans ses croisements, c'est d'ailleurs la rose qui revient le plus souvent dans le livre consacré à son oeuvre.

Un cas exceptionnel **Rosa hugonis**. Je vous en ai déjà parlé.

Il s'agit ici aussi d'un rosier botanique. Il fleurit très tôt au printemps, c'est un des plus précoce, mais bien sûr en tant que botanique, n'est absolument pas remontant... Pourtant le 27 novembre 2010 quelle ne fut pas ma surprise de découvrir dans mon jardin le bouton que vous pouvez voir en photo!

Une preuve de plus qu'il ne faut jamais jurer de rien en ce qui concerne la vie d'une plante. La physiologie végétale n'est pas une science exacte.

Jean-Pierre WESEL

2013, nog maar eens een heel bijzonder jaar

Het jaar 2013 was zeer slecht begonnen, althans voor de liefhebbers van tuinieren. Twee maanden van intense kou, daarna in maart, april en mei een koude regen die voortdurend op onze bomen en rozen droop. Deze onaanvaardbare storing (in mijn mening) van het weer heeft een aanzienlijke vertraging veroorzaakt in het normale schema van de bloei en fruitcollectie.

Ik zal u in een toekomstig artikel spreken over de vertragingen in de eerste bloei van rozen.

Hier wil ik u onderhouden en een aantal mooie rozenexemplaren laten zien, waarvan sommige erg laat bij mij herbloeden. En dit ondanks de donkerste maand november met de minste zon sinds 1840! Mooie illustraties voor het artikel over herbloei van geneticius Pascal Heitzler.

Allereerst wil ik het hebben over de beroemde roos **Old Blush**.

Ik heb ze vele malen kunnen waarnemen tijdens mijn verschillende verblijven in Griekenland: of het nu mei, november of januari was, er waren

altijd bloemen! De foto die ik u voorstel werd genomen midden januari, terwijl een kleine witte vorst het gras besprokelde van de naburige sinaasappelboomgaard in volle productie!

Het gaat om een belangrijke variëteit in de geschiedenis van de evolutie van het geslacht Rosa. In tegenstelling tot wat P. Heitzler schrijft werd ze niet in het midden van de 19e eeuw geïntroduceerd in het Westen, maar wel in 1750 in Groot-Brittannië. Het is bij de kruising, rond 1802, van de botanische roos (wild, zoals P. Heitzler zegt), (*R. Moschata* met *Old Blush*) in South Carolina dat in 1814 de beroemde **Blush Noisette** zal ontstaan (tweede generatie, na *Champney's Pink Cluster*).

Old Blush verdraagt eervol ons Belgisch klimaat, maar uiteraard met een veel kortere herbloei.

Enkele andere rozen die niet bang zijn voor de kou: **Compassion** (synoniem Belle de Londres), waar ik het in een eerder artikel al over had. De ideale klimmer voor mij.

Benoît Friart, een relatief jonge theehybride, werd verkregen in het centrum voor onderzoek en plantenveredeling in Melle (Gent).

Zeer kort na het ontstaan werd deze roos in 1997 bekroond met de **parfumprijs** tijdens de nieuwe rozen competitie in Le Roeulx.

Het is echter de burgemeester van Le Roeulx ... Benoît Friart die deze competitie heeft gestart in zijn geboortestad in 1963, 50 jaar geleden. Het is zijn zoon ... Benoît-Friart, op zijn beurt burgemeester van Le Roeulx, die de viering van dit jubeljaar heeft voorgezeten.

Deze familie staat aan de oorsprong en is nog steeds eigenaar van de Brasserie Saint-Feuillien, abdijbier. (St.-Feuillien, een Ierse missionaris die rond 655 werd vermoord in Le Roeulx.)

Sexy-Rexy, het is een roos waar ik reeds over heb gesproken. Een zeer interessante floribunda voor bedden, met een zeer mooie herbloei. Verkregen door de beroemde McGredy in 1984. Bestand tegen ziekten. Ze wordt ook wel eens, vanwege haar vorm, «camelia roos» genoemd.

Pink Cloud, verkregen in 1952 in de VS. Dit is een kleine robuuste klimmer met een eerder rechte groei. Zeer geschikt om te worden geplant - dit is het geval in mijn tuin - tegen het traliewerk van een hekken. Zeer goede herbloeiier met een zeer zacht parfum.

De botanische roos **Rosa Multiflora adenochaeta** uit Japan is ook een van de weinige botanische rozen met een zekere herbloei.

Het is een soort die onze wijlen Louis Lens veel heeft gebruikt in zijn kruisingen, het is trouwens de roos die het meest voorkomt in het boek gewijd aan zijn werk.

Een uitzonderlijk geval **Rosa Hugonis**. Ik heb het er reeds over gehad.

Dit is eveneens een botanische roos. Ze bloeit in het vroege voorjaar, is één van de vroegste, maar natuurlijk als botanische roos is ze absoluut geen herbloeiier ... Nochtans op 27 november 2010 ontdekte ik tot mijn verbazing in mijn tuin de knop die u kunt zien op de foto!

Een bewijs te meer dat je nooit ergens om moet zweren met betrekking tot het leven van een plant. Plantenfisiologie is geen exacte wetenschap.

R. 'Sexy-Rexy'.

R. 'Pink Cloud'.

R. 'Multiflora adenochaeta'.

R. 'Hugonis'.

Jean-Pierre WESEL
(Vertaling: Jan VAN LAETHEM)

ADR-rozen

We worden allen meer en meer bewust van de nefaste gevolgen op onze omgeving van het gebruik van chemische hulpmiddelen om onze rozen gezond te houden. Deze bezorgdheid voor het milieu inspireerde meer dan zestig jaar geleden Wilhelm Kordes (1891-1976) toen hij opriep om in Duitsland een rozenkeuring in te voeren met de gezondheid van de planten als belangrijkste criterium. Niet dat er voordien geen keuringen waren, die waren er overal ter wereld, maar de hoofdcriteria bij die keuringen waren de kwaliteit van de bloemen en de vorm van de struik. De in 1950 in het leven geroepen rozenkeuring kreeg de naam: "Algemeine Deutsche Rosenneuheitenprüfung", afgekort ADR. De rozen werden in verschillende keurtuinen geplant en opgevolgd door erkende keurders. In het begin waren gewasbeschermingsmiddelen toegelaten, maar sinds 1990 is dit strikt verboden: geen fungiciden meer, en insecticiden mogen slechts met toelating van de directie toegepast worden. Enkel de standaard bemesting is nog toegelaten.

In 1990 verwierf de roos 'Heidetraum' van Noack het ADR-kenmerk. De rozenveredelaar, die op 19 mei 2013 zesentachtig jaar werd, begon in 1950 met het kweken van rozen. Omdat hij veel rozen gezien had die in het midden van de zomer nagenoeg al hun bladeren verloren, stelde hij zich tot doel rozen te kweken die resistent zijn tegen aantastingen door schimmels (waarvoor het dus overbodig is om fungiciden te gebruiken), die weinig verzorging vragen en goed doorbloei-en en waarvan de bloemen mooi blijven – ook bij slechte weersomstandigheden. Heidetraum was de eerste roos die aan deze strenge eisen

ADR-tuin van Luc Van Esser.

© JOS ROGIERS

voldeed. Ook het initiatief van de firma Kordes om sinds 1988 geen gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken op de testvelden droeg zeker bij tot de voorwaarde om geen bespuitingen tegen schimmelziekten uit te voeren in de keurtuinen vanaf 1990.

De elf keurtuinen liggen goed verspreid over Duitsland (figuur, bron: www.adr-rose.de). Dit garandeert dat de rozen worden onderworpen aan een grote verscheidenheid aan klimatologische omstandigheden. De winters kunnen bar koud zijn of heel matig, afhankelijk van de ligging van de keurtuin. In de ene tuin zijn de zomers zonnig en droog, in een andere somber en nat. Deze keuringen geven daarom een nauwkeurig beeld van de kwaliteit van een roos. Gedurende drie opeenvolgende jaren worden de rozen gevolgd.

Het verloop van het keuringsproces van het planten tot de beslissing over het toekennen van het ADR-kenmerk wordt beschreven in de 'Leitfaden für die Durchführung der ADR-Prüfung'. Samengevat: de rozen worden tijdens

Apfelblüte (Noack ADR1991) tijdens de zomer. © JOS ROGIERS

de herfst van het aanvangsjaar van de keuring aangeplant in vierkante percelen met een zijde van één meter. Bemesting wordt slechts toegepast na een grondonderzoek en bij het aanbrengen wordt rekening gehouden met de invloed op het milieu. Zo starten alle rozen in dezelfde groeiomstandigheden. Na de winter wordt een grondige snoei toegepast, rekening houdend met het type van de roos. Tijdens de zomer worden storende takken weggeknipt zodat de lucht goed kan circuleren door de struiken. Voor de etikettering worden speciale codes gebruikt zodat inzenders en keurders niet weten wie de kwekers zijn.

De keuring is voorbehouden voor nieuwe rozen (Rosenneuheiten): ze mogen maximaal vijf jaar in de handel zijn en moeten twee jaar na het verwerven van het ADR-keurmerk publiek te verkrijgen zijn.

Welke elementen spelen een rol in de keuring? Tien punten worden voorbehouden voor de kwaliteit van de struik: vijf voor winterhardheid en vijf voor de groei en vorm van de struik tijdens de zomer. Indien de plant na de winter totaal bevroren is wordt 0 toegekend voor winterhardheid, en bij sterke tot minder sterke beschadiging worden 1 tot 4 punten gegeven. Enkel bij heel geringe beschadiging kan de score 5 toegekend worden. Er zijn twee momenten gereserveerd voor de evaluatie van de groei-kwaliteit van de struik: bij de eerste en de tweede bloeiperiode. Voor de kwaliteit van de bladeren worden maar liefst 30 punten voorbehouden. Factoren die in rekening gebracht worden bij dit deel van de keuring zijn: de hoeveelheid bladeren, de schoonheid ervan, de houdbaarheid, de harmonie met de bloemkleur en in het bijzonder de weerstand tegen bladziekten. Aan de knopvorming en de vorm van de bloem kunnen tot 10 punten toegekend worden. De bloeirijkheid

Apfelblüte bottels (Noack ADR1991) tijdens de herfst.

© JOS ROGIERS

en duur van de bloei worden van in het begin van de zomer tot in de herfst in zes keurbeurten gevuld en de waardering kan tussen 0 en 10 punten opleveren. Daarbij worden rozen van dezelfde groep vergeleken. De bloemkleur vanaf het moment dat de bloem zich opent tot het verbloeien ervan wordt beoordeeld op een schaal van 0 tot 10. Ook hier zijn minstens twee keurmomenten voorzien. Verder worden voor elk van de volgende eigenschappen ook 5 punten voorbehouden: geur, het zelfreinigend vermogen en de innovatieve waarde. De controles worden gedurende drie jaar uitgevoerd. Het ADR-kenmerk wordt toegekend aan een nieuwe cultivar die 75 procent van de punten behaalt en bovendien 25 op 30 scoort voor de kwaliteit van het blad. Deze strenge eisen maken dat rozen met het ADR-kenmerk bijzonder goede tuinrozen zijn. Informatie met een goede beschrijving en foto van rozen het ADR-predikaat hebben verworven, vindt u op de website www.adr-rose.de. In België kan u tijdens de zomermaanden alle ADR-rozen in bloei zien in de tuin van Luc Van Esser in Geistingen. Dit is absoluut een aanrader als hulp bij uw persoonlijke keuze in het enorme bos van supergezonde rozen.

Eens ADR, altijd ADR? Nee, niets is minder waar. De rozen met het ADR-kenmerk worden opgevolgd en regelmatig gekeurd. Wanneer ze niet meer voldoen aan de strenge eisen, verliezen ze het ADR-keurmerk. Gedurende de voorbijgegaanen jaren werd van 74 cultivars het ADR-kenmerk ontnomen, waaronder Bonica 82, Compassion en Elina. Voor de volledige lijst verwijzen we naar de website over ADR-rozen. De meesten hiervan werden ADR-roos voor 1990, het jaar waarin beslist werd geen chemische gewasbescherming meer toe te passen. Het feit dat steeds meer heel gezonde rozen geteeld worden, waardoor de beoordeling steeds strenger kan worden, speelt hierin zeker mee.

‘Excellence rozen’, is het nieuwe predikaat, dat door een Nederlands-Belgische keurcommissie werd ingevoerd als opvolger voor TOPROOS. De Stichting Excellence Roses heeft keurtuinen in Boskoop, Den haag, Lottum, Winschoten, Mechelen (Vrijbroekpark) en Deurne (Rivierenhof). Er worden nu onderhandelingen gevoerd om Coloma, de rozentuin van de Vlaamse Gemeenschap hierbij te betrekken. De

keuringscommissie streeft naar een even streng beoordelingssysteem als voor de ADR-rozen. Er worden jaarlijks maar een vijftigtal nieuwe cultivars toegelaten voor de ADR-keuring. Bovendien is de deelname aan deze keuring heel kostelijk. Veel telers van nieuwe rozen, vooral hobbyisten, nemen om die reden er niet aan deel. Dit betekent dat er jaarlijks veel nieuwe goede rozen op de markt komen die bijzonder goed zijn, maar toch geen ADR-predikaat hebben. De resultaten van de rozenkeuringen die wereldwijd georganiseerd worden, blijven daarom heel nuttig instrument bij de selectie van rozen voor uw tuin. Bovendien mogen we de oude rozen niet vergeten. Heel wat oude rozen die nu nog vlot te verkrijgen zijn, hebben bewezen blijvers te zijn en vragen geen speciale behandeling om er goed uit te zien.

Jos ROGIERS

Bronnen:
Rosenbogen E5941
www.adr-rose.de

Les roses ADR

Nous devons de plus en plus conscients des suites néfastes pour notre environnement de l'utilisation de ressources chimiques pour assainir nos roses. C'est cette prise de conscience pour le milieu qui inspira Wilhelm Kordes (1891-1976) il y a plus de soixante ans lorsqu'il brisa une lance pour instaurer un concours de roses ayant pour critère principal la santé des plantes. Ce n'étaient pas les concours de roses qui manquaient à l'époque, il y en avaient dans le monde entier mais leurs critères principaux étaient alors la qualité des fleurs et la forme des arbustes. Le concours fut dénommé « Algemeine Deutsche Rosenneuheitenprüfung » ou ADR. Les rosiers furent dès lors plantés dans diverses roseraies et suivis par des experts. Au début l'on avait autorisé les fungicides mais cela fut strictement défendu en 1990. Les insecticides ne peuvent être appliqués qu'avec autorisation de la direction et seule la fumure standard est encore autorisée.

En 1990 le rosier «Heidetraum » de Noack remporta le prédicat ADR. L'obtenteur, qui a eu 86 ans le 19 mai dernier, commença à cultiver des roses en 1950. Il avait vu beaucoup de roses qui perdaient leur feuillage au milieu de l'été et il se prit pour but d'obtenir des roses résistantes aux maladies qui rendaient les fungicides superflus, qui demandaient peu de soin, bien remontantes et dont le feuillage restait beau en dépit des circonstances atmosphériques.« Heidetraum » fut la première rose qui répondait à ces exigences draconiennes. Ce fut sans aucun doute possible aussi l'initiative de la firme Kordes de ne plus utiliser des fungicides depuis 1988 qui a abouti au règlement de 1990 de ne plus faire appel aux moyens chimiques pour les jardins d'expérimentation.

Les onze jardins d'expérimentation sont bien répartis en Allemagne. Les roses sont soumises à une grande diversité de circonstances atmos-

Guirlande d'Amour (Lens ADR2012), een prachtige voortdurend bloeiende grote struik.
© JOS ROGIERS

Rosenprofessor Sieber (Kordes ADR1996),
Professor Josef Sieber (20.09.1920-26.11.2011)
was gedurende 30 jaar voorzitter
van de ADR organisatie.

© JOS ROGIERS

phériques. Les hivers savent être très rudes ou très tempérés, dépendant de la situation des jardins. Pour un jardin les étés sont ensoleillés et secs, pour un autre il fait sombre et humide. Ces examens donnent dès lors une image précise des qualités d'une rose qui est suivie pendant trois années consécutives.

Le déroulement de l'examen des plantes jusqu'à l'octroi du prédicat ADR est décrit dans le «Leitfaden für die Durchführung der ADR-Prüfung», en bref: les rosiers sont plantés en parcelles carrées espacées d'un mètre pendant l'automne de l'année de l'examen. La fumure est seulement appliquée après un examen du sol sévère en tenant de surcroît compte de l'influence sur le milieu ambiant. Tous les rosiers commencent selon les mêmes critères de croissance. Après l'hiver l'on procède à une taille appropriée selon le type de rosier. En été les branches superflues sont coupées afin de favoriser la circulation d'air dans les arbustes. Pour les étiquettes l'on utilise des codes spécifiques pour que les examinateurs ne sachent pas qui sont les obtenteurs. L'examen est uniquement réservé aux nouvelles variétés de roses (Rosenneuheiten). Elles peuvent être au commerce depuis maximum 5 ans et doivent être disponibles pour le public 2 ans après avoir reçu le prédicat ADR.

Quels sont les éléments qui jouent un rôle lors de l'examen? Dix points sont réservés à la qualité de la plante, cinq à la rusticité et cinq à la croissance et la forme de l'arbuste pendant l'été. Au cas où la plante a été tout à fait gelée après l'hiver l'on attribue la côte 0 pour la rusticité et, en cas de détérioration forte ou moins forte de

1 à 4 points. Ce n'est qu'en cas de très petite détérioration que la côte 5 est attribuée.

Deux moments sont réservés pour l'évaluation de la qualité de croissance: pendant la première et la seconde floraison. L'on peut attribuer pas moins de 30 points à la qualité du feuillage. Les facteurs déterminants pour cette partie de l'examen sont la quantité des feuilles, leur beauté, leur tenue, l'harmonie de leurs couleurs et, last but not least, leur résistance aux maladies.

L'on peut attribuer jusqu'à 10 points pour la formation des boutons et la forme des fleurs. La floraison et sa durée sont observées six fois depuis le début de l'été jusqu'en automne et peuvent se voir octroyées un score de 0 à 10. En même temps l'on compare les rosiers du même type. La couleur de la fleur depuis l'éclosion jusqu'à la défloraison est jugée sur une échelle de 0 à 10. Là aussi l'on prévoit minimum deux moments d'examen. Pour le parfum, la faculté de se nettoyer soi-même et la valeur innovatrice l'on réserve également 5 points par caractéristique. Les contrôles se font pendant trois ans. Le prédicat ADR est octroyé à un nouveau cultivar ayant remporté 75% des points et qui marque 25 sur 30 pour la qualité du feuillage. Ces exigences sévères font en sorte que les rosiers ADR sont de très bons rosiers de jardin. L'info et une bonne description des rosiers ADR se retrouvent sur le site www.adr-rose.de

Dans notre pays l'on peut voir tous les rosiers ADR en fleur dans le jardin de Luc Van Esser à Geistingen. Nous vous le conseillons fortement comme aide pour votre choix personnel parmi la foison des rosiers super sains.

Une fois ADR, toujours ADR? Rien n'est moins vrai. Les rosiers ADR sont suivis et régulièrement contrôlés. Si ils ne satisfont plus aux exigences draconniennes, ils perdent leur prédicat ADR. Pendant les dernières années 74 cultivars ont perdus leur prédicat ADR dont Bonica 82, Compassion et Elina. La plupart d'entre eux reçurent leur prédicat avant 1990, l'année où l'on n'appliqua plus de substances chimiques. Le fait que l'on produit de plus en plus des roses saines sans pulvérisation joue certainement un rôle important dans les critères appliqués.

Le nouveau prédicat qui a été lancé par une commission belgo néerlandaise comme successeur à TOPROOS est « EXCELLENCE ROZEN ». La fondation gère des jardins à Boskoop, Den Haag, Lottum, Winschoten, Mechelen (Vrijbroekpark) et Deurne (Rivierenhof). L'on négocie maintenant avec Coloma (Sint-Pieters-Leeuw), la roseraie de la Communauté flamande, pour l'inclure dans le circuit. La commission est d'avis d'utiliser les mêmes critères sévères que l'ADR.

Chaque année on n'admet qu'une cinquantaine de nouveaux cultivars pour l'examen ADR. La participation à ce concours est onéreuse ce qui a pour résultat que beaucoup d'obtenteurs, surtout les hobbyistes n'y participent pas. Donc annuellement beaucoup de bons rosiers sont mis sur le marché sans prédicat ADR. C'est la raison pour laquelle que les concours de roses du monde entier restent des instruments très utiles pour la sélection des roses de votre jardin. N'oublions pas non plus les rosiers qui peuvent encore toujours être acquis aisément, ils ont prouvé leur fiabilité et ne demandent pas de soins spéciaux pour avoir bonne mine.

Jos ROGIERS

(Trad. française: Laurent NEELS)

Elbflorenz, Line Renaud (Meilland ADR2007), heerlijk geurende roos.

© JOS ROGIERS

Rozen in de kerk van Mullem

Op vraag van onze Honorary President barones G. de Gerlache de Gomery en met haar financiële steun heeft onze vereniging tijdens het weekend van 1 en 2 juni de prachtige Romaanse kerk van Mullem, deelgemeente van Oudenaarde, versierd met rozen.

Het was de heer Verhenne, die haar gevraagd had om indien mogelijk naar aanleiding van Open Kerkendag deze van Mullem te versieren. Voor de bloemstukken en de boeketten werden de rozen aangekocht in de Euroveiling van Brussel, maar mevrouw Christine van de firma Hollaert NV heeft ons goed geholpen bij de keuze en het bepalen van de hoeveelheid bloemen. Persoonlijk heeft zij een heel mooi bloemstuk gemaakt om voor het altaar te zetten, ze heeft ook snijrozen uit de voorraad van haar zaak geschonken en een aantal potrozen, varens en andere kamerplanten ter beschikking gesteld, waarvoor onze oprechte dank.

De bloemstukken evenals de vazen werden verzorgd door o.a. mevrouw Hélène de Franssu, zij zorgde voor de altaren, mevrouw Schelfhout en mevrouw Verdegem van ons bestuur waren ook van de partij en verder konden we rekenen op de hulp van nog andere vrijwilligers.

Op zaterdag rond het middaguur was barones de Gerlache met een groot deel van haar familie om samen met de burgemeester van Oudenaarde, de pastoor en het kerkfabriek, barones Velge en prins Wauthier de Ligne om deze tentoonstelling te openen. Het weer was ons gunstig gezind op zaterdag en zondag zodat we behoorlijk wat volk over de vloer kregen en de heer Bernard Lafaut heeft 12 nieuwe leden kunnen aanwerven.

Hartelijk dank aan allen die bijgedragen hebben aan het welslagen van dit initiatief.

Frans THOMAS
Foto's: Bernard Lafaut

Des roses dans l'église de Mullem

A la demande de notre Honorary President la baronne Lily de Gerlache de Gomery et avec son soutien financier notre Société a décoré la magnifique église romane de Mullem au moyen de roses et ceci pendant le week-end des 1 et 2 juin derniers.

C'était Monsieur Verhenne qui avait demandé la participation de la baronne à l'occasion des journées portes ouvertes des églises. Les roses avaient été achetées chez l'Euroveiling de Bruxelles pour la confection des pièces florales et des bouquets mais Madame Christiane de la firme Hollaert NV nous a bien aidé quant au choix des variétés et des quantités nécessaires. Elle a d'ailleurs façonné personnellement une très belle pièce florale pour l'autel et, de surcroît offert des roses à couper en provenance de son assortiment et des rosiers en pots, des fougères et d'autres plantes d'intérieur. Nous lui en sommes très reconnaissants.

Madame Hélène de Franssu a pris les pièces florales et les vases destinés à décorer l'autel pour

son compte et Madame Schelfhout et Madame Verdegem, membres de notre comité, étaient aussi de la partie.

Le samedi, aux environs de midi, la baronne de Gerlache, accompagnée d'une grande partie de sa famille, a ouvert cette exposition de concert avec le bourgmestre d'Oudenaarde, le curé de la paroisse et la fabrique d'église, la baronne Marie-Louise Velge et le prince Wauthier de Ligne.

Les circonstances atmosphériques nous ont été très favorables de sorte que nous avons pu nous réjouir d'une grande affluence et Monsieur Bernard Lafaut a pu recruter 12 nouveaux membres. Nous remercions tout un chacun qui a contribué au succès de cette initiative.

Frans THOMAS

Photos: Bernard Lafaut
(Trad. française: Laurent NEELS)

Dhr. Willy De Coussemaker, Pater Marc Cornelis
en Dhr. Frans Thomas.

PHOTO: FRANS THOMAS

Barones L. de Gerlache, Barones M.-L. Velge,
Mw. Verhenne, Dhr. Frans Thomas en Burgemeester
Marnix De Meulemeester.

PHOTO: FRANS THOMAS

13de International Heritage Rose Conference W.F.R.S

19-20 JUNI / JUIN 2013 SANGERHAUSEN (DEUTSCHLAND)

Aansluitend op het Internationale Rozenconcours van Baden-Baden, heb ik van 19 tot 24 juni in Sangerhausen deelgenomen aan de 13de International Heritage Rose Conference en de 110 de verjaardag van de stichting van de Rozentuin van Sangerhausen. Het was die dagen snikheet, temperaturen rond en boven de 35°C te warm voor de rozen maar ook voor ons die ze gingen bekijken.

De openingsceremonie en de lezingen werden gehouden in de Ludowinger Hall van de muziekschool Mansfeld-Südharz. De komende conventies zoals de regionale van Nieuw Zeeland, deze van Barcelona, Indië en Lyon zijn er voorgesteld, er waren een aantal belangrijke sprekers.

Het bezoek aan de rozentuin is altijd een belevenis, 10 jaar geleden was ik er ook om de 100ste verjaardag te vieren, maar het loont telkens de moeite om deze tuin opnieuw te bezoeken en variëteiten die men kent uit lijsten en cata-

logi er live terug te vinden. Als erkenning van de verdiensten van de toenmalige bezieler en stichter van deze tuin, namelijk de heer Peter Lambert, hebben de heren Uwe Lamprecht en de heer Hans Schreiber, begeesterde rozenliefhebbers en stichters van een vriendenkring van de Rozentuin, een bronzen plakkaat met de beeltenis van Peter Lambert door hen geschenken onthuld. Persoonlijk heb ik deze heren ontmoet op de conventie van Vancouver (Canada) en zijn we via mail in contact gebleven. Ze hebben vorig jaar op doorreis naar Frankrijk samen met mij enige tuinen in België bezocht. Het zijn echte plantenliefhebbers en -kenners. Deze conferentie werd afgesloten met een rozendoop, de nieuwe roos is een winning van Rudy en Ann Velle en zij is aangeboden aan mevrouw Eilike Vemmer voor haar verdiensten in de rozenwereld, voornamelijk op het gebied van historische rozen.

Frans THOMAS

Immédiatement après le concours international de Baden-Baden j'ai participé, du 19 au 24 juin, au 13ème International Heritage Rose Conference à Sangerhausen (Allemagne) et au 110ème anniversaire de la fondation de la roseraie. Avec des températures avoisinant les 35°C, les circonstances atmosphériques n'étaient ni favorables aux roses ni aux participants.

La cérémonie d'ouverture et les conférences se sont tenues dans la Ludowinger Hall de l'école de musique Mansfeld-Südharz. Les conventions prochaines, Nouvelle-Zélande, Barcelone, Inde et Lyon, y ont été présentées ceci accompagné d'intéressantes conférences.

La visite à la roseraie est toujours un événement, j'y étais aussi il y a 10 ans lors du centenaire mais voir des variétés que l'on ne connaît que par les catalogues et les listes est toujours un grand plaisir.

Une plaquette de bronze a été inaugurée à la mémoire de Peter Lambert, fondateur de cette roseraie et célèbre obtenteur de roses, par Messieurs Uwe Lamprecht et le docteur Hans Schreiber, fondateurs d'une amicale de la roseraie. J'avais déjà eu l'occasion de rencontrer ces messieurs lors de la convention de Vancouver (Canada) et nous avons gardé contact. L'année passée, après un périple en France, nous avons visité ensemble quelques jardins dans notre pays. Ce sont des amateurs plus qu'avertis. La conférence fut clôturée par un baptême de rose. La nouvelle rose est une obtention de Rudy et Ann Velle et elle est dédiée à Madame Eilike Vemmer pour ses mérites dans le monde de la rose, notamment les roses historiques.

Frans THOMAS
(Trad. française: Laurent NEELS)

Bezoek van de WFRS aan ons land

De voorzitter, de executive director en hun dames evenals een Japanse delegatie en een grote rozenliefhebster uit Nieuw-Zeeland zijn na de Heritage Conference te Sangerhausen naar België gekomen om op vrijdag 28 juni in Kortrijk de Internationale Rozencouurs en de overhandiging van de Award of Garden Excellence bij te wonen.

Op donderdag 27 juni hebben Ingrid Verdegem, Bernard Lafaut en ikzelf de heer en mevrouw Steve Jones, voorzitter van de WFRS, wonende in de USA en de heer en mevrouw Malcolm Watson Executive Director wonende in Australië evenals mevrouw Georgina Campbell uit Nieuw Zeeland in de voormiddag de Koninklijke serres van Laken en het Chinees Paviljoen bezocht.

De middaglunch hebben we genomen in het Atomium en na de middag heeft Dirk de Meyere, ook lid van ons comité, ons rondgeleid in de Plantentuin van Meise. De zaterdag rond de middag werden we samen met de Japanners ontvangen door barones G. de Gerlache de Gomery en haar dochter gravin Henrianne de Briey.

De rozentuin en de archiefkamer werden bezocht. Na de lunch gaf de barones aan de heren S. Jones M. Watson en Akira Ogawa de medaille die haar naam draagt: de Lily de Gerlache prijs. Deze geste werd door de begünstigden bijzonder gewaardeerd.

Frans THOMAS

Visite de la WFRS à notre pays

Le président, le Executive Director et leurs épouses, ainsi qu'une délégation japonaise et une grande amoureuse de la rose de la Nouvelle-Zélande, sont arrivés en Belgique après la Heritage Conference à Sangerhausen pour assister le vendredi 28 juin à Courtrai au Concours International de Rose et à la remise du Award of Garden Excellence.

Le jeudi 27 juin, Ingrid Verdegem, Bernard Lafaut et moi-même, M. et Mme Steve Jones, président de la WFRS, résidants aux Etats-Unis, et M. et Mme Malcolm Watson, Executive Director, résidants en Australie, ainsi que Mme Georgina Campbell de la Nouvelle-Zélande, avons visité dans la matinée les Serres royales de Laeken et le Pavillon chinois. A midi nous

avons déjeuné à l'Atomium et l'après-midi, Dirk de Meyere, également membre de notre comité, nous a guidés dans le Jardin botanique de Meise. Samedi vers midi nous avons été reçus, ensemble avec les Japonais, par la baronne G. de Gerlache de Gomery et sa fille la comtesse Henrianne de Briey.

Le jardin de roses et la salle des archives ont été visités. Après le déjeuner, la baronne a remis à Messieurs S. Jones, M. Watson et Akira Ogawa la médaille qui porte son nom: le prix Lily de Gerlache. Ce geste a été très apprécié par les bénéficiaires.

Frans THOMAS
(Trad. française: Jan VAN LAETHEM)

WORLD ROSE NEWS 2013 – 2014

World Rose News verschijnt drie maal per jaar en is te vinden op de site van de Worldfederation:
www.worldrose.org

De Asociacion Espanola de la Rosa organiseert de Barcelona Rose Convention dit van 11 tot 14 mei.
Voor alle inlichtingen: www.resconventionbarcelona.cat

Van 18 november tot 2 december 2014 wordt in Hyderabad-India ook een regionale conventie georganiseerd. Voor inlichtingen: irfhyderabad@gmail.com

Prijs Lily de Gerlache

Barones Lily de Gerlache de Gomery, Honorary President van onze Koninklijke Nationale Maatschappij "De Vrienden van de Roos", heeft een prijs die haar naam draagt gesticht.

Deze prijs bestaat uit een prachtige zilveren medaille waar aan de voorzijde haar roos in gegraveerd is. Aan de achterzijde is haar naam vermeld en kan ook de gelegenheid waarvoor de prijs uitgereikt wordt in gegraveerd worden. Deze medailles zijn gemaakt door de heer Jos Carmans uit Hasselt, deze kunstenaar heeft reeds meerdere beelden en plaquettes voor de familie de Gerlache gemaakt.

De prijs wordt uitgereikt aan personen die zich op nationaal of internationaal vlak zeer verdienstelijk hebben gemaakt betreffende de roos. De eerste ontvangers van deze prijs, aangeboden ter gelegenheid van een lunch ten huize van de barones waren onze president de heer Frans Thomas, de heren Steve Jones en Malcolm Watson, respectievelijk president en executive secretary van de WFRS, en professor Akira Ogawa uit Japan.

Frans THOMAS

Prix Lily de Gerlache

La Baronne Lily de Gerlache de Gomery, Honorary President de notre Société Royale Nationale « Les Amis de la Rose », a fondé un prix qui porte son nom.

Ce prix consiste en une magnifique médaille en argent avec, à l'avers la gravure de la rose qui lui est dédiée et qui porte son nom et, qui peut, au revers, porter des mentions de circonstances. Ces médailles ont été élaborées par Jos Carmans d'Hasselt. Cet artiste a déjà conçu de nombreuses médailles et plaquettes pour la famille de Gerlache.

Le prix est accordé aux personnes qui ont eu un grand mérite concernant la rose au niveau national ou international. Les premiers récipiendaires de ce prix, offert à l'occasion d'un déjeuner à la maison de la baronne, étaient notre président M. Frans Thomas, M. Steve Jones et M. Malcolm Watson, respectivement président et secrétaire exécutif de la WFRS, et le professeur Akira Ogawa du Japon.

Frans THOMAS
(Trad. française: Laurent NEELS)

Onze Honorary president is 90 jaar geworden!

Op 20 oktober 2013 is onze Honorary President, barones Lily de Gerlache 90 jaar geworden. We wensen haar in naam van gans het bestuur en aangesloten leden van harte geluk en hopen haar nog vele jaren in goede gezondheid onder ons te mogen houden.

Ze was voorzitter van onze vereniging van 1963 tot begin 2003, in 1968 tijdens een Rozencongres te Londen stichtte zij samen met andere toenmalige Rozentenoren de WFRS.

Tijdens de conventie van Jeruzalem 1981 werd zij algemeen erkend als stichtend voorzitter van de WFRS.

De barones volgt het reilen en zeilen van de Rozenwereld, niet alleen in België maar ook Internationaal, nauwgezet op. Tijdens de conventie te Glasgow/Scotland in het jaar 2003 werd haar de eretitel 'Emeritus President of the WFRS' toegekend.

Notre Présidente Honoraire a fêté ses 90 ans!

Le 20 octobre 2013 notre Présidente Honoraire, la baronne Lily de Gerlache, a fêté ses 90 ans. Au nom du comité et de tous les membres affiliés nous lui souhaitons tout le bonheur possible et espérons pouvoir la garder en bonne santé parmi nous pour de longues années.

Elle a été présidente de notre société de 1963 à début 2003, en 1968 lors du congrès à Londres et quelques membres du monde de la Rose, ensemble ils ont fondé la WFRS.

A la convention de Jérusalem en 1981 elle fut reconnue en tant que présidente fondatrice de la WFRS.

La baronne reste toujours très intéressée en ce qui concerne les Roses, cela non seulement en Belgique mais aussi au niveau International. Le titre 'Emeritus President of the WFRS' lui fut attribué lors de la convention à Glasgow/Ecosse en l'année 2003.

De excellente rozentuin

52e ROZENKEURING TE KORTRIJK

Het weekend van 28-30 juni 2013 was schitterend voor de provinciale rozentuin te Kortrijk. Er stond heel wat op het programma. Naast de traditionele internationale rozenkeuring was er ook de uitreiking van 2 tuinawards gevolgd door een Rozenfeest voor het grote publiek. Ook een nieuw Vlaams rozenboek werd onder de aandacht gebracht.

Hoge internationale gasten: a very special welcome

Op vrijdagvoormiddag 28 juni verzamelde de permanente en de internationale jury van de provinciale rozentuin zich op kasteel 't Hooghe te Kortrijk voor de jaarlijkse rozenkeuringen. Dit jaar voelden we een aangename nervositeit bij de organisatoren en bij de voorzitster mevrouw Marie-Claire De Jaegere -Vanderstichele. Naar aanleiding van de 52ste rozenkeuring te Kortrijk werd een grote buitenlandse delegatie opgewacht. Naast de traditionele vakjury uit Vlaanderen en Wallonië konden we heel wat specialisten verwelkomen uit Nederland, Frankrijk, de Verenigde staten, Australië, Japan, New-Zeeland en Zuid-Afrika. De speciale eregast was de voorzitter van de internationale rozenfederatie de heer Steve Jones (USA). Het was inderdaad een very special welcome voor deze grote delegatie. Twee jaar terug, naar aanleiding van de 50ste verjaardag van de rozentuin, was de toenmalige algemene

Gouden Roos Kortrijk 2013 (Kordes). © DIRK VANDROMME

voorzitster van de World Federation of Rose Societies, mevrouw Sheenah Harris uit Zuid-Afrika, uitgenodigd om de jury voor te zitten te Kortrijk. Ze was toen sterk onder de indruk van de professionele werking binnen deze Vlaamse rozentuin. Heel in het bijzonder was ze verrast over de totale heraanleg van de rozentuin, een opmerkelijke investering trouwens vanwege het West-Vlaamse provinciebestuur. Ze stelde voor dat Kortrijk zijn kandidatuur zou stellen bij de World Federation voor de prestigieuze Award of Garden Excellence. Een speciale werkgroep van de rozentuin Kortrijk stelde een dossier samen.

Op zoek naar de Gouden Roos 2013

Onder de leiding van voorzitter Steve Jones ging de internationale jury aan de slag. Niet minder dan 79 nieuwe rozen moesten gekeurd worden, waarvan 61 nieuwigheden en 18 rozenvariëteiten die de laatste 5 jaar in de handel gebracht werden. Deze rozen waren afkomstig van 15 veredelaars en werden ingezonden vanuit 7 landen namelijk België, Denemarken, Duitsland, Japan, Frankrijk, Nederland en Zwitserland. Deze nieuwe rozen blijven 2 jaar in de proeftuin staan en worden zo gemiddeld 5 keer gekeurd door een permanente jury. Daarbij wordt gekeurd op 70 %. Tijdens de laatste internationale keuringsdag wordt door de vakjury gekeurd op 30 % namelijk vooral op groeikracht, algemene ontwikkeling en bladgroei, weerbaarheid tegen

Rozenfeest 2013 op Kasteel 't Hooghe Kortrijk.
© DIRK VANDROMME

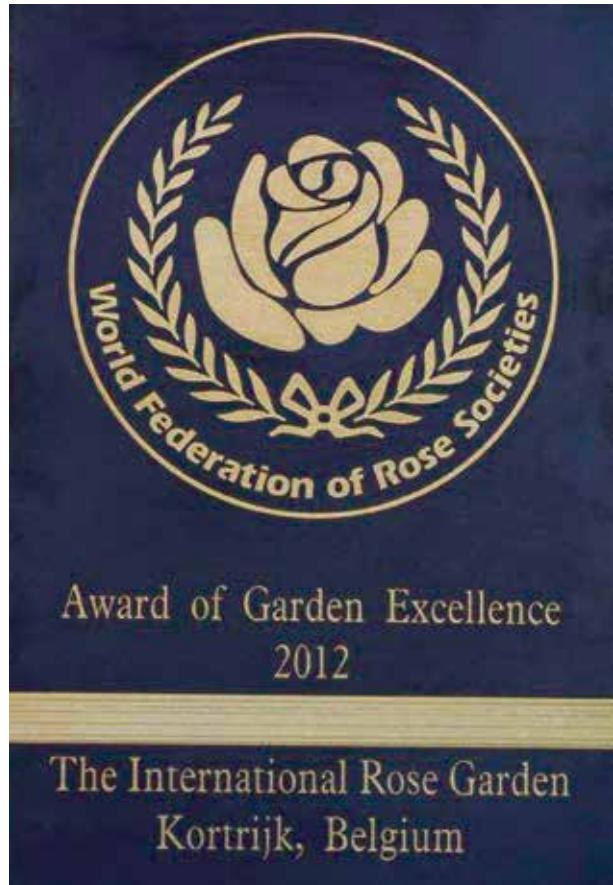

ongunstige weersomstandigheden en ziekten en uiteraard ook op de bloeirijkheid, decoratieve waarde, kleur en geur. Het provinciale proefstation INAGRO te Beitem-Roeselare is algemeen beheerder-eigenaar van de rozentuin.

De jury koos als Gouden Roos Kortrijk 2013 een heesterroos van de Duitse veredelaar Kordes, met de technische werkcode KORTuberlou. Dit een heester- of parkroos met dubbele kleur in geel/goud en rood/roze kleuren. Deze struik stond opgeplant in vak 243 en behaalde 79.19 %. Opnieuw werden ook gouden en zilveren medailles uitgedeeld aan de meest verdienstelijke rozen. Opvallend veel bodembedekkende rozen (soms onhandig gecatalogeerd onder miniatuurrozen) vielen scherp in de prijzen. Dergelijke onderhoudsvriendelijke rozen zijn niet alleen nuttig als toepassing in het openbaar groen maar uiteraard ook dankbaar in privé tuinen en parken. Ook de klimrozen deden het dit jaar opmerkelijk beter dan tijdens de vorige edities. Rozen met een dubbele kleur vallen de laatste jaren fel in de smaak en aanzien we dus wel als een trend in het moderne rozenassortiment.

Twee awards: de excellente rozentuin

Tijdens de 16de conventie van de World Federatie van Rozenverenigingen eind 2012 in Sandton Zuid-Afrika, werd de "Award of Garden Excellence" toegekend aan de Provinciale rozentuin te Kortrijk. Slechts 42 rozentuinen wereldwijd bezitten deze erkenning. Deze onderscheiding werd officieel overhandigd door de heer Steve Jones aan de voorzitster van de rozentuin mevrouw Marie-Claire De Jaegere-Vanderstichele en aan de gedeputeerde Bart Nayaert, verantwoordelijk voor INAGRO, het West-Vlaams onderzoekcentrum voor land- en tuinbouw, dat ook instaat voor het beheer van de rozentuin en proeftuin. In Sandton werden ook nieuwe rozenboeken bekroond. Tijdens deze internationale keuring van vakliteratuur werd het Vlaamse boek van Ann Velle, namelijk "Uitbundig bloeiende rozen. De mooiste Moschata van Lens Roses" bekroond. Dit werd nogmaals in herinnering gebracht te Kortrijk. Aansluitend werd ook nog een tweede Award uitgereikt aan de rozentuin te Kortrijk namelijk de Award Barones Lily de Gerlache de Gomery. De overhandiging gebeurde door Gravin Henrianne de Briey-de Gerlache. Dit is de eerste keer dat deze prijs wordt toegekend namelijk voor het werk dat de verantwoordelijken van de rozentuin doen voor het bevorderen van de kennis en het gebruik van de roos en in het bijzonder

Award of Garden Excellence

© BERNARD LAFAUT

voor de organisatie van het jaarlijkse internationale rozencouurs. De beide erkenningen zijn hartverwarmend en betekenen een ware steun voor de organisatoren en eigenaar-beheerder. De inspanningen, sedert 2003, om de tuin meer bekendheid en luister te geven worden daarmee internationaal erkend. Het is een nieuwe injectie om de tuin verder uit te bouwen en te promoten. Reeds jaren leeft de idee om de huidige rozentuin van 1.5 ha uit te breiden tot het kasteelpark zodat op een ruimte van circa 5 ha ook andere types van rozen kunnen getoond worden in diverse habitats. We denken daarbij aan klim- en liaanrozen en aan de vele heester- en bodembedekkende rozen die in groep zouden kunnen aangeplant worden in en rond het kasteelpark 't Hooghe.

Een rozenfeest als bekroning

Tweejaarlijks organiseert INAGRO in samenwerking met het Provinciebestuur ook een rozenfeest in de tuinen van kasteel 't Hooghe. Dit jaar werd sterk gewerkt aan de promotie van de rozentuin. Dit resulteerde niet alleen in 2 awards, maar dit werd ook gesmaakt door het

grote publiek. Meer dan 2000 bezoekers waren present op zondag 30 juni in het Kasteelpark. Het event stond in het teken van natuur en kunst en is niet commercieel van opzet. Met diverse workshops, demonstraties en kunst installaties werd het een boeiend gebeuren ter promotie van de veelzijdigheid van de roos. Rozenschilder en landschapsarchitect Filip Desmet en floriste Ann Desmet demonstreerden. Ook de Provinciale tuinbouwschool PTI was opnieuw van de partij en demonstreerde de nieuwe trends in het bloemschikken met rozen. Herboriste Lieve Galle verzorgde een workshop over koken met rozen terwijl er ook tekst en uitleg gegeven werd omtrent bijen en bijenteelt door INAGRO. De jongsten konden ook nestkastjes bouwen of knutselen met papieren bloemen. De tuinen werden opge-

fleurd met land art van Steven Vermeyen terwijl natuurdichter Geert De Kockere natuurdicht-kunst graveerde in Cortenstaal. Ook rozen werden er te koop aangeboden.

De rozentuinen in Kasteelpark 't Hooghe zijn geheel het jaar door gratis open voor het grote publiek en tonen een grote variatie aan rozen in combinatie met vaste planten, heesters en bomen.

Dirk VANDROMME
Secretaris K.H.Sint-Fiacre

L'excellente roseraie

LE 52ÈME CONCOURS DE ROSES DE KORTRIJK

Le week-end des 28-30 juin 2013 a été d'une importance capitale pour la roseraie provinciale de Kortrijk. A côté du concours traditionnel, il y eu l'octroi de deux « garden awards » suivis d'une fête des roses pour le grand public et l'introduction d'un nouveau livre concernant les roses.

Des invités internationaux: a very special welcome

Le vendredi matin 28 juin dernier les jurys permanent et international se sont rencontrés à la roseraie provinciale du château 't Hooghe à Kortrijk pour le concours annuel de roses. Nous avons pu déceler une charmante nervosité chez les organisateurs ainsi que chez la présidente Madame Marie-Claire De Jaegere-Vanderstichele. A l'occasion du 52ème concours de roses à Kortrijk l'on attendait une importante délégation étrangère. Outre le jury traditionnel en provenance de Flandre et de Wallonie nous avons pu accueillir beaucoup de spécialistes des Pays-Bas, de France, des Etats-Unis, d'Australie, du Japon, de Nouvelle-Zélande et d'Afrique du Sud. L'invité de marque était Monsieur Steve Jones (USA), président de la World Federation of Rose Societies. Il y a deux ans, à l'occasion du cinquantenaire de la roseraie, Madame Sheenagh

Demotuin op Kasteel 't Hooghe - Kortrijk.

© DIRK VANDROMME

Harris d'Afrique du Sud avait été invitée à présider les travaux du jury. Elle a été fortement impressionnée de l'organisation professionnelle de cette roseraie flamande, un investissement remarquable d'ailleurs de la part du gouvernement provincial de Flandre Occidentale. Elle nous a alors proposé de présenter la candidature de Kortrijk auprès de la WFRS aux fins d'obtenir le prestigieux «Award of Garden Excellence», ce qui fut fait par un groupe de travail ad hoc.

A la recherche de la Rose d'Or 2013

Le jury international commença donc ses travaux sous la présidence du Président Steve Jones. Il fallait juger pas moins de 79 variétés dont 61 nouveautés et 18 cultivars déjà commercialisés depuis moins de cinq ans. Ces rosiers provenaient de 15 obtenteurs de 7 pays différents: la Belgique, le Danemark, l'Allemagne, le Japon, la France, les Pays-Bas et la Suisse. Ces nouveaux rosiers restent plantés pendant deux ans dans le jardin d'expérimentation et sont jugés en moyenne cinq fois par le jury permanent et ceci à 70% des points attribués. Le jury international lui juge à 30% le jour du concours en tenant compte non seulement de la vigueur de croissance, du développement général, du feuillage, de la résistance aux maladies et aux circonstances atmosphériques défavorables mais encore de la floribondité, de la valeur décorative, de la couleur et du parfum. La station provinciale d'essai INAGRO, située à Beitem-Roeselare est propriétaire et gérante de la roseraie.

Le jury choisit un rosier buisson de l'obtenteur allemand Kordes portant le nom végétatif

KORTUBERLOU comme Rose d'Or de Kortrijk 2013. C'est un buisson bicolore jaune doré, rouge rosé occupant la parcelle 243. Il remporta 79,19% des suffrages. Les roses les plus méritantes se virent attribuer des médailles d'Or et d'Argent. Ce furent surtout des couvres sol (parfois catalogués sous la rubrique des miniatures) qui ont remportés des prix. Ces rosiers faciles à entretenir ne sont non seulement utiles en tant qu'application du plan vert mais également dans les jardins et parcs privés. Les grimpants ont fait un meilleur score que pendant les éditions précédentes. Les roses bicolores sont particulièrement appréciées, nous les considérons comme une nouvelle tendance dans l'assortiment des roses actuel.

Deux awards: l'excellente roseraie

Pendant la 16ème convention de la Fédération Mondiale des Sociétés de Roses tenue à Sandton en Afrique du Sud fin 2012, l'« Award of Garden Excellence » a été octroyé à la roseraie provinciale de Kortrijk. Seulement 42 roseraies dans le monde entier peuvent se targuer d'avoir cette

Rose d'Or Kortrijk 2013 (Kordes).

© DIRK VANDROMME

distinction. Ce fut Monsieur Steve Jones qui remit officiellement cette récompense à Madame Marie-Claire De Jaegere-Vanderstichele, présidente de la roseraie, et à Monsieur Bart Nayaert, responsable pour INAGRO, le centre de recherche pour l'agriculture et l'horticulture de Flandre occidentale qui gère la roseraie et le jardin d'expérimentation.

A Sandton l'on a également couronné de nouveaux livres traitant de roses. Pendant cet événement international le livre d'Ann Velle, « Uitbundig bloeiende rozen. De mooiste moschata van Lens Roses » a été primé. Un second award a été décerné à la roseraie de Kortrijk notamment celui de la Baronne Lily de Gerlache de Gomery des mains de sa fille la Comtesse Henrianne de Briey-de Gerlache. C'est la première fois que ce prix est octroyé. Il récompense le travail acharné des responsables de la roseraie pour promouvoir non seulement les roses en général mais aussi l'organisation chaque année du concours en particulier.

Les deux avars donnent une véritable injection aux organisateurs pour continuer à agrandir le jardin et à en faire la promotion de plus belle.

En effet l'on joue déjà depuis quelque temps avec l'idée d'agrandir la roseraie actuelle (1,5 ha) avec le parc du château et d'obtenir de ce fait une nouvelle roseraie de 5 ha où d'autres types de rosiers pourraient être montrés dans divers habitats. Nous pensons ici à des grimpants et des lianes et aux nombreux buissons et couvres sol qui, plantés en groupes, pourraient venir embellir le parc du château 't Hooghe.

Une fête des roses en guise de couronnement

Tous les deux ans INAGRO, de concert avec l'administration provinciale, organise également une fête des roses dans les jardins du château

't Hooghe. Cette année l'on a ménagé aucun effort pour promouvoir la roseraie. Ceci n'a pas seulement résulté en deux awards mais cela a visiblement été apprécié par le public. Nous avons pu nous réjouir de la présence de plus de 2.000 visiteurs le dimanche 30 juin dernier. L'événement en soi avait été placé sous la signe de nature et art et n'était pas du tout commercial. Divers ateliers, démonstrations et autres faisaient la promotion de la rose dans tous ses usages. Filip Desmet, peintre des roses et architecte-paysagiste, Ann Desmet, fleuriste, l'Institut Provincial Horticole (PTI) avaient tous essayé de donner un aperçu des nouvelles tendances dans les arrangements floraux avec des roses. L'herboriste Lieve Galle cuisinait avec des roses pendant qu'INAGRO expliquait au public comment travailler avec les abeilles. Les plus jeunes pouvaient également fabriquer des maisonnettes pour oiseaux ou faire des fleurs en papier, les jardins avaient été décorés par Steven Vermeyen tandis que le poète naturiste Geert De Kockere faisait des gravures. Des roses étaient aussi présentées au public pour la vente.

La roseraie du château 't Hooghe est gracieusement ouverte au public toute l'année durant, elle nous montre, entre autres, une grande variation de roses combinées avec des vivaces, des buissons et des arbres.

Dirk VANDROMME
Secretaris K.H.Sint-Fiacre
(Trad. française: Laurent NEELS)

FLORE & POMONE

Flore & Pomone a pour but de faire connaître au public les anciennes variétés de roses et de fruits de chez nous, ainsi que les techniques permettant de les multiplier et de les cultiver.

De vereniging houdt zich bezig met het conserveren van appel- en perenvariëteiten in de streek van Jodoigne.

Secrétariat - Claude Mathieu • cmathieu@base.be

Het 50ste Internationale Rozencouours van Le Roeulx

Op vrijdag 6 september vierde Le Roeulx de 50ste Internationale Rozencouours. Het was in 1963 dat ons bestuur, in één van de salons van het kasteel van de prinsen de Croÿ-Roeulx, samen met verantwoordelijken van de provincie Henegouwen de mogelijkheid onderzochten om in het park van het kasteel een wedstrijdtuin aan te leggen. De toenmalige burgemeester-brouwer, de heer Benoît Friart senior, vader van de huidige burgemeester, was de stuwend kracht voor dit initiatief. Vijftig jaar later is deze tuin gelegen binnen de muren van het eeuwenoude klooster gekend onder de naam van Hospice Saint-Jacques. De burgemeester en het schepencollege hadden onze vereniging gevraagd voor deze gelegenheid een Rozensalon te organiseren. Dit hebben we met veel plezier aanvaard en onze inzet werd bijzonder gewaardeerd, niet alleen door het gemeentebestuur maar ook door de vele bezoekers.

Graag wil ik volgende personen bedanken die ons geholpen hebben bij de verwezenlijking van deze tentoonstelling.

Eerst en vooral de burgemeester en het schepencollege om ons uit te nodigen, voornamelijk de schepen van openbare werken, de heer Manu Delhove, die alles in het werk heeft gesteld om ons werk zo vlot mogelijk te laten verlopen.

De heer Daniël Masse, secretaris van de Rozencouours, en aannemer van Groene Ruimten, heeft het plan van de tentoonstelling gemaakt en heeft ook de algemene leiding op zich genomen.

De groendienst van de provincie Henegouwen heeft op diverse plaatsen grote beelden in mosaïcultuur geplaatst. Bij het binnengaan van het Hospice Saint-Jacques was er een prachtig exemplaar van een uil afgebeeld. Zij zorgden ook voor bakken met blijvende groene planten in de kloostergangen.

De heer Philip Chevalier, fleurist in La Louvière zorgde voor de versiering van de inkomhall. Hij heeft meerdere andere bloemstukken gemaakt, zoals deze aan de voet van de luchtballon en deze aangeboden door verschillende Rozentuinen van Europa. Hij heeft ook snijgroen en ander versieringsmateriaal meegebracht uit de eigen serres.

De Tuinbouwschool van Gembloux. De leraar bloemschikken en een aantal leerlingen hebben de

hele woensdag prachtige bloemstukken gemaakt. Prof. J.J. Claustriaux, voorzitter van de permanente jury, heeft de geschiedenis van de Rozentuin aan de hand van oude foto's voorgesteld. Hij heeft een kaart gemaakt met de concourstuinen van Europa en een afbeelding van de wereldkaart met de concourstuinen wereldwijd.

De heer Pierre Lauwers is de nieuwe tuinman verantwoordelijk voor de Rozentuin, hij hielp ons waar hij kon. De rozen stonden prachtig, alleen de zon van de laatste dagen was te hevig geweest, maar daar kan niemand aan verhelpen. Tijdens de tentoonstelling heeft hij regelmatig de bloemen besproeid en water gegeven.

De heer Jacky Vangampelaere, zijn vrouw en dochter, evenals mevrouw Martine Schelfhout lid van ons Comité, zijn ons de donderdag komen helpen bij het bloemschikken, alsook mevrouw C. Molle en mevrouw J.J. Claustriaux. En Last but not least heeft de heer Bernard Lafaut, hij heeft niet alleen foto's genomen maar ook zeer veel geholpen, Bernard was er aanwezig van de woensdagmorgen tot de maandag na de middag.

Dan mag ik ook de kunstenaars en zij die kunstwerken met de Roos als versiering, tentoongesteld hebben niet vergeten. Mevrouw Alexia Franck uit Wasseiges stelde poppen voor gemaakt met gedroogde rozenblaadjes. Onze erevoorzitter prins Wauthier de Ligne en de heren Jean-Pierre Wesel en Bernard Lafaut hebben hun mooiste rozenfoto's tentoongesteld. De heer Filip De Smet kunstschilder uit Mater bij Oudenaarde stelde een mooie reeks schilderijen met Rozen voor. Gravin Legrelle uit Putte bij Antwerpen was er met 5 schilderijen en in de grote zaal hingen een prachtige reeks van aquarellen van plaatselijke kunstenaars. Baron de Dorlodot stelde een aantal prachtige 18de eeuwse serviesstukken in Doorniks aardewerk en gravin de Briey stelde een mooi servies in porselein uit Limoges (19de eeuw) tentoon. De vroegere ereburgemeester, de heer A. Tessain, een porselein servies uit de 19 de eeuw gemaakt in de buurt van Le Roeulx. Barones Velge heeft haar boeken met gravures van Redouté ter beschikking gesteld - gezien hun gewicht en hun volume hebben we er maar een deel kunnen van tonen. Om dit hoofdstuk te besluiten stelde ondergetekende een aantal boeken, post-

kaarten en een handgekleurde gravure uit begin 1800 betreffende het kasteel van Le Roeulx voor.

De inkom was versierd met prachtige bloemstukken zoals reeds vermeld gemaakt door de heer Chevalier, hij had ook een hanger gemaakt men zou kunnen zeggen een bloemenluchter. Het middendeel van de grote zaal was hoofdzakelijk ingenomen door de stand van het Vrijbroekpark van Mechelen, de eerste bloemen die we zagen bij het binnengaan waren rozen verbonden met Le Roeulx zoals 'Benoît Friart', 'Ville du Roeulx' en 'Jean Burrión', alle drie afkomstig van Melle. Verder kwam wat in bloei stond aan bod, in een zijkapel hadden ze drie vazen met Dahlia's gezet aan de voet van het prachtige kruisbeeld. Achteraan op het middenperk had de heer Masse een luchtballon met drie aangeklede poppen met prachtige bloemstukken erbij geplaatst, die luchtballon verwijst naar de ballonshow die jaarlijks doorgaat in het park van het kasteel. De vensterbanken waren versierd met bloemstukken gemaakt door de tuinbouwschool van Gembloux. Links en rechts van de inkom stonden een groot bloemstuk met Lens Roses gebracht door de heer Rudy Velle, verder stonden langs de kanten bloemstukken geschenken door de Rozentuinen van Europa.

Gans achter in de zaal had mevrouw Alexia Franck uit Wasseiges mooie beelden gemaakt met rozenbloemblaadjes. Deze hebben onze bezoekers bijzonder bevalen, ze zijn zeer veel gefotografeerd geweest.

Tijdens de Internationale Rozenkeuring op vrijdag voormiddag hebben we het bezoek van H.K.H.

prinses Claire van België gehad. Ze heeft een roos op haar naam gekregen, een winning van de heer Martin Vissers, meer daarover in de rubriek Rozendopen. Ze was ook heel opgetogen met haar bezoek aan onze tentoonstelling.

De groep Rosica kon haar stand maar opbouwen na het vertrek van de prinses, omdat zij voor de deur langs de straat stonden en deze uitgang vrij moest blijven tot na haar vertrek. De demonstraties en de uitleg over het kruisen van rozen voor het bekomen van nieuwigheden werden zeer gewaardeerd.

De Internationale Rozencouurs had zeer veel buitenlandse gasten aangetrokken dit omwille van de 50ste verjaardag. Mevrouw Rosario Algorta de Carau uit Uruguay, ondervoorzitter van de WFRS voor Zuid-Amerika, was de voorzitter van de jury. Gravin Henrianne de Briey heeft namens haar moeder barones Lily de Gerlache de prijs Lily de Gerlache overhandigd.

Het animatiecomité dat instaat voor de organisatie van het avondmaal aangeboden aan de internationale jury, heeft tijdens het weekend ook rozen in pot verkocht van de firma's André Casteels uit Putte en Lens Roses uit Oudenburg.

En nu verder naar de volgende jaren: ik zie de toekomst voor deze rozentuin goed zitten, ze hebben een goede groep met vrij veel jongere leden, Ik wens hen een heel goede toekomst en nog veel mooie rozennieuwigheden!

Frans THOMAS

Le 50ème Concours International de roses du Roeulx

Le vendredi 6 septembre la ville du Roeulx fêtait le 50ème anniversaire du concours international de roses. C'est, en effet, en 1963 que le comité de notre Société, de concert avec des responsables de la province du Hainaut envisagea, dans un des salons du château des princes de Croÿ-Roeulx, la possibilité d'aménager un jardin concours dans le parc du château. Le bourgmestre d'alors, Monsieur Benoît Friart senior, brasseur et père de l'actuel bourgmestre, était la force vive de cette initiative. Cinquante ans plus tard ce jardin concours se trouve dans les murs du vieux couvent plusieurs fois centenaire connu sous le nom d'Hospice Saint Jacques. Le collège des bourgmestre et échevins avait prié

notre Société d'organiser à cette occasion un salon de la rose, ce que nous avons fait avec le plus grand plaisir. Nous avons pu nous réjouir de l'appréciation du conseil communal et de nombreux visiteurs.

Je tiens personnellement à remercier les personnes ci-dessous pour leur aide à la réalisation de l'événement.

D'abord le collège échevinal pour son invitation, spécialement Monsieur Manu Delhove, échevin des travaux publics et président du concours, qui a tout mis en œuvre pour une réalisation sans failles des festivités.

Monsieur Daniel Masse, secrétaire du concours et entrepreneur des espaces verts, qui élabora le plan de l'exposition et prit la direction générale des travaux.

Le service du plan vert de la province du Hainaut a placé de grandes statues à divers endroits, une a spécialement attiré notre attention, notamment un hibou qui se trouvait à l'entrée du site de l'hospice Saint Jacques, de surcroît ce service a également mis de grands bacs avec des vivaces dans les couloirs du cloître.

Monsieur Philippe Chevalier, fleuriste à La Louvière, avait fait la décoration du hall d'entrée et façonné des pièces florales comme celle placée aux pieds du ballon. Il a, en outre, apporté beaucoup de verdure et autre matériel de décoration en provenance de ses propres serres.

L'Institut agronomique de Gembloux, représenté par le professeur d'art floral et ses élèves qui ont fabriqué sur place de magnifiques pièces florales.

Le professeur J.J. Claustriaux, président du jury permanent, a représenté l'historique de la roseraie au moyen de vieilles photos et fait une carte représentant les jardins concours européens et une carte mondiale avec les concours du monde entier.

Monsieur Pierre Lauwers, le nouveau jardinier de la roseraie, nous a aidé au mieux de ses possibilités, les roses fleurissaient magnifiquement en dépit du soleil écrasant des derniers jours et il a aussi régulièrement arrosé les arrangements floraux.

Monsieur Jacky Van Gampelaere, son épouse et sa fille ainsi que Madame Martine Schelfhout, membre de notre comité, sont venus nous aider pour les arrangements floraux de concert avec Madame C. Molle et Madame J.J. Claustriaux. Pour terminer Monsieur Bernard Lafaut est resté sur place de mercredi matin à lundi après-midi.

Je n'oublie pas non plus les artistes et les personnes qui ont exposé des objets à l'effigie de la rose. Madame Alexia Franck de Wasseige exposait des poupées faites de pétales de roses séchées. Notre président d'honneur, le Prince Wauthier de Ligne, Monsieur Jean-Pierre Wesel et Monsieur Bernard Lafaut nous ont montré leurs plus belles photos de roses. Monsieur Filip De Smet, peintre d'art de Mater près de Oudenaarde, exposait une belle série de peintures de roses, ainsi que la Comtesse Legrelle de Pulle près d'Antwerpen. La grande salle était décorée d'aquarelles d'artistes locaux. Le Baron de Dorlodot, la Comtesse de Briey et Monsieur A. Tessain, bourgmestre honoraire du

Roeulx, exposaient des services en porcelaine. La Baronne Velge avait mis ses livres avec des gravures de Redouté à notre disposition et votre serviteur avait apporté livres, cartes postales et gravures concernant le château du Roeulx.

L'entrée avait été nantie de belles pièces florales et d'un lustre orné de fleurs tandis que le milieu était occupé par le stand du Vrijbroekpark de Mechelen. Les premières fleurs qui attiraient l'attention des visiteurs étaient celles qui avaient un lien avec Le Roeulx: « Benoît Friart », « Ville du Roeulx » et « Jean Burzion », toutes trois obtentions de Melle. Au pied du crucifix l'on avait mis trois vases avec des dahlias tandis que Monsieur Masse avait mis un ballon avec des poupées magnifiquement habillées et des arrangements floraux de très grande beauté. Ce ballon rappelle le show annuel qui a lieu dans le parc du château. Les appuis de fenêtre avaient été décorés par l'Institut de Gembloux. À droite et à gauche la firme Lens Roses avait façonné un grand arrangement de roses et le long des côtés l'on pouvait admirer les pièces florales offertes par les roseraies européennes.

Le vendredi matin nous avons pu nous réjouir de la visite de la Princesse Claire qui recevait une rose portant son nom, une obtention de Monsieur Martin Vissers. Plus de détails dans notre rubrique «baptêmes de roses».

Le groupe Rosica n'a pu monter son stand qu'après le départ de la princesse car l'emplacement prévu gênait la sortie et celle-ci devait rester libre jusqu'à son départ.

A l'occasion de son cinquantenaire le concours international de roses a attiré beaucoup d'invités étrangers notamment Madame Rosario Algorta de Carau d'Uruguay, vice présidente de la WFRS pour l'Amérique du Sud qui a été priée de présider le concours. La Comtesse Henrienne de Briey a octroyé le Prix Lily de Gerlache au Roeulx au nom de sa mère.

Le comité d'animation qui organise le repas du soir offert au jury international a vendu des rosiers en pots des firmes Casteels de Putte et de Lens Roses d'Oudenburg pendant le week-end.

Pour les années qui viennent l'avenir est au beau fixe, l'équipe du Roeulx est dynamique et jeune. Nous lui souhaitons beaucoup de nouveautés de roses.

Frans THOMAS
(Trad. française: Laurent NEELS)

S.A.R. la Princesse Claire honore de sa présence le 50ème Concours International de Roses Nouvelles du Roeulx

50 ans déjà! Il aimait ce qui était beau et pour lui, dame la rose était belle: B. Friart, le père du Bourgmestre actuel de la Ville du Roeulx, fut à l'initiative de la création du Concours du Roeulx en 1962. Le premier jugement rassembla 85 nouveaux cultivars et il eut lieu le 1er juillet 1964, en présence de personnalités importantes du monde de la rose, comme Madame la Baronne L. de Gerlache de Gomery, Monsieur L. Lens, etc.

Si depuis l'origine, le Concours du Roeulx voulait mettre en valeur le parfum, c'est en 1976 qu'il fut décidé de le tenir en septembre pour mieux évaluer la « remontance » florale et la résistance du rosier aux parasites.

Grâce au soutien des autorités de la Ville, à la compétence de son personnel, à la collaboration efficace du Jury Permanent et à la contribution de plusieurs bénévoles réunis au sein du Comité d'Animation des Roses Nouvelles du Roeulx, le Concours du Roeulx est reconnu au plan mondial comme « l'un des dix-sept circuits européens de formules uns de la Rose»: tels sont les propos prononcés par A. Meilland le 6 septembre 2013,

s'exprimant ainsi au nom des nombreux obtenteurs présents pour fêter le 50ème Concours.

C'est sous les rayons ardents du soleil de septembre que cette importante manifestation de la rose, réunissant des spécialistes venus du monde entier, fut rehaussée par la présence de S.A.R. la Princesse Claire.

Accueillie par les autorités provinciales et de la Ville, les représentants de la WFRS, la population, de nombreux enfants des écoles, ainsi que par les pensionnaires de la Résidence de la maison de repos, sise dans les nouveaux bâtiments annexés à l'ancien Hôpital Saint-Jacques, son S.A.R. la Princesse Claire a découvert les 100.000 roses du Conservatoire des roses et des trois jardins concours (2012, 2013 et 2014).

Durant deux heures, elle fut à l'écoute des obtenteurs, des parfumeurs, des membres du Jury International et du Jury Permanent.

En parfait accord avec le Palais Royal et Monsieur M. Vissers (obtenteur), S.A.R. la

Le Bourgmestre Benoît Friart
et la Comtesse Henrianne de Briey.

S.A.R. la Princesse Claire de Belgique, Manu Delhove
(Echevin du Concours de Roses nouvelles) et la Comtesse
Henrianne de Briey.

Princesse Claire baptisa une nouvelle rose à la Saint-Feuillien. L'acte de «baptême» est repris ci-après.

En ce sixième jour du mois de septembre de l'année 2013, à l'occasion du 50ème Concours International de Roses Nouvelles du Roeulx, il a plu à Monsieur Martin VISSERS, mon créateur, d'accepter que je me découvre à vous dans le monde des roses.

Bonica et Abraham Darby sont mes deux parents, deux grandes célébrités parmi les roses de MEILLAND (1982) pour le premier et de David AUSTIN (1985) pour le second. Je suis apparue progressivement à partir de 2004, avec un port buissonnant, érigé et vigoureux, un feuillage vert foncé, sain et abondant, pour fleurir densément en bouquets tout au long de l'été. Ma fleur, au parfum intense et fruité, est composée d'un grand nombre de pétales offrant une coupe de couleur rose frais et d'une délicatesse noble.

Dès lors, alliant détermination de la croissance végétative, élégance et beauté de la fleur, pureté de

la fragrance, à partir de cet instant solennel, c'est un honneur d'être dénommée:

«Princesse Claire de Belgique».

Et c'est exact de déclarer que c'est une très belle rose à l'image de sa Marraine, délicatement parfumée et au feuillage sain.

S.A.R. la Princesse Claire quitta le monde des roses en parcourant le splendide Salon de la Rose implanté dans les bâtiments de l'ancien Hôpital Saint-Jacques, exposition réalisée grâce au concours de la Ville, de quelques membres du Jury Permanent et du Comité d'Animation, de la Société Royale Nationale Les Amis de la Rose, de plusieurs obtenteurs, des Ecoles d'Horticulture de Mariemont et de Grand-Manil (Gembloux), etc.

Enfin, tout au long du week-end, plusieurs milliers de personnes ont aussi parcouru les lieux pour le plus grand plaisir des yeux et des nez.

J.J. CLAUSTRIAUX

R. 'Princesse de Belgique'.

© BERNARD LAFAUT

H.K.H. Prinses Claire vereert het 50ste Concours International de Roses Nouvelles du Roeulx met haar aanwezigheid

SAI 50 jaar ! Hij hield van schoonheid en voor hem was Vrouwe Roos de mooiste! B. Friart, vader van de huidige burgemeester van le Roeulx, nam het initiatief om het Concours du Roeulx te stichten in 1962. Het eerste jaar waren er reeds 85 nieuwe cultivars te jureren toen op 1 juli 1964, een aantal belangrijke personages uit de wereld van de roos samen kwamen, zoals Barones L. de Gerlache de Gomery, de Heer L. Lens, etc.

Aanvankelijk wilde het Concours du Roeulx vooral de geur in de spotlights zetten, maar in 1976 werd besloten om het Concours naar september te verplaatsen om beter de eigenschappen van herbloei en weerstand tegen parasieten te kunnen beoordelen.

Dank zij de steun van de autoriteiten van de stad, de competentie van haar personeel, de efficiënte samenwerking van de internationale jury en de bijdrage van verschillende vrijwilligers van het Comité d'Animation des Roses Nouvelles du Roeulx, wordt het Concours du Roeulx op Europees vlak erkend als "een der zeventien Europese circuits van de formule 1 van de Roos": dit zijn de woorden van de Heer Alain Meilland uitgesproken op 6 september 2013, die sprak in naam van de talrijk aanwezige rozenkwekers ter gelegenheid van het 50ste Concours.

Het was onder de stralende septemberzon dat deze belangrijke rozenmanifestatie die specialisten uit de hele wereld verenigt, werd opgeluisterd door de aanwezigheid van H.K.H Prinses Claire.

Zij werd ontvangen door de autoriteiten van de provincie en de stad, vertegenwoordigers van de WFRS, de bevolking, talrijke schoolkinderen, en de bewoners van het rusthuis dat gevestigd is in de nieuwe bijgebouwen van het oude Sint-Janshospitaal. H.K.H. Prinses Claire ontdekte daar de 100.000 rozen van het Conservatoire des roses en van de drie wedstrijdtuinen (2012, 2013 et 2014).

Dhr. J.J. Claustrariau, Burgemeester Benoît Friart,
H.K.H. Prinses Claire, Schepen Manu Delhove,
Dhr. Tommy Leclercq (Gouverneur van Henegouwen),
Dhr. Martin Vissers en Schepen Manu Delhove.

Gedurende twee uur luisterde zij naar de kwekers, de parfumeurs, de leden van de internationale jury en de leden van de permanente jury.

In overeenkomst met het Koninklijk Paleis en met de Heer Martin Vissers (winner), doopte H.K.H. Prinses Claire een nieuwe roos met Saint-Feuillien. De doopakte wordt hieronder gepubliceerd.

Deze zesde dag van de maand september 2013, ter gelegenheid van het 50ste Concours International de Roses Nouvelles du Roeulx, heeft het behaagd aan de Heer Martin VISSERS, mijn schepper, te aanvaarden dat ik mij aan u toon in de wereld van de rozen.

Bonica en Abraham Darby zijn mijn beide ouders, twee bekende rozen van de hand van Meilland (1982) voor de eerste, en David AUSTIN (1985) voor de tweede. Ik ben stukje bij beetje verschenen vanaf 2004, met een rechte, krachtige en struikachtige groei, overvloedig en gezond donkergroen loof, om vervolgens te bloeien met dichte boeketten gedurende de hele zomer. Mijn bloem, met een intens en fruitig parfum, bestaat uit een groot aantal bloembladen die een nobele, frisroze en delicate coupe vormen. Vanaf dit moment, door mijn groene groei,

elegantie en schoonheid van de bloem, puurheid van de geur is het mijn eer de naam te mogen dragen van

« Prinses Claire van België ».

Het is juist te stellen dat het een heel mooie roos is, het exacte evenbeeld is van haar meter, delicaat geparfumeerd en met gezond blad.

S.A.R. la Princesse Claire verliet de wereld van de roos na een bezoek aan het prachtige Salon van de Roos in de gebouwen van het oude Sint-Janshospitaal, gerealiseerd in samenwerking met de stad, enkele leden van de permanente

jury en het Comité d'Animation, de Koninklijke Nationale Vereniging 'De Vrienden van de Roos', verschillende winners, de tuinbouwscholen van Mariemont en Grand-Manil (Gembloux), etc. Enfin, gedurende het hele weekend bezochten duizenden mensen de site tot groot genoegen van hun ogen en neus.

J.J. CLAUSTRIAUX
(Vertaling: Ingrid VERDEGEM)

R. 'Prinses van België'.

© BERNARD LAFAUT

Viering 20 jaar plantendagen te Hex

Dit jaar tijdens de speciale plantendagen in de tuinen van het kasteel van Hex vierde men de 20ste verjaardag van hun speciale plantendagen, vroeger bekend als: de Rozendagen van Hex. Voor de gelegenheid werden er meerdere planten waaronder ook rozen gedoopt die aangeboden waren aan de graaf en de gravin door de deelnemers aan de tuindagen. Beelden zeggen meer

dan veel woorden, deze foto's zijn genomen door Bernard Lafaut die tijdens dat weekend 5 nieuwe leden kon maken. We wensen aan de graaf en de gravin nog vele mooie tuindagen in hun prachtig domein.

Frans THOMAS

Mieke Van Lommel (*Evergreen*),
Lieve Adriaenssens (*Silene*), Ann Velle (*Lens Roses*)
en Graaf en Gravin d'Ursel.
© BERNARD LAFAUT

Baptême / Doop - R. 'Gardens of Hex'. © BERNARD LAFAUT

Célébration de 20 ans de journées des plantes à Hex

Cette année pendant les journées des plantes dans les jardins du château de Hex l'on a célébré le vingtième anniversaire des journées des plantes que l'on connaissait auparavant sous le nom de: journées de roses de Hex. Pour l'occasion l'on a procédé à différents baptêmes dont quelques roses qui furent offerts au comte et à la comtesse par les participants aux journées. Les images en disent plus que les mots, ces photos ont été prises par Bernard Lafaut qui a, pendant le week-end,

convaincu pas mal de gens de devenir membre de notre société.

Nous formons le souhait que le comte et la comtesse puissent encore longtemps jouir de belles journées des plantes dans leur magnifique domaine.

Frans THOMAS
(Trad. française: Laurent NEELS)

International prizes obtained by Belgian growers

PRIX REMPORTÉS PAR NOS OBTENTEURS BELGES EN 2013 PRIJZEN BEHAALD DOOR ONZE BELGISCHE WINNERS IN BINNEN- EN BUITENLAND

Vu que les résultats des Concours Internationaux de roses peuvent être facilement retrouvés sur le site internet de la WFRS, nous nous limiterons à partir de maintenant à publier ceux des deux concours organisés dans notre pays et, de surcroît, ceux de nos obtenteurs belges remportés à l'étranger.

Aangezien de uitslagen van de Internationale Rozencouren gemakkelijk te vinden zijn op de site van de WFRS beperken we ons vanaf nu om alleen de uitslagen van de twee in ons land georganiseerde Rozencouren te publiceren en deze gewonnen door onze veredelaars in het buitenland.

LENS ROSES

Barcelona

La rose 'Y185' a obtenu le prix 'Meilleure Rose' dans la catégorie miniature/couvre-sol.

De roos 'Y185' kreeg de prijs 'Beste Roos' in de categorie miniatuur/bodembedekker.

Rome

La rose 'VEL11' a obtenu le prix 'Meilleure rose buisson'.

De roos 'VEL11' kreeg de prijs 'Beste heesterroos'.

Hradec Kralove

La rose 'La Feuillerie' a obtenu un certificat de mérite dans la catégorie buisson.

De roos 'La Feuillerie' kreeg een certificaat in de categorie heesterroos.

Baden-Baden

La rose grimpante 'Y1259' a obtenu une médaille de bronze.

VEL11btare - LENS ROSES -
Certificat van verdienste Le Roeulx.

© BERNARD LAFAUT

VEL11mkazz - LENS ROSES -
Zilveren Medaille Kortrijk.

© BERNARD LAFAUT

De klimroos 'Y1259' bekwam een bronzen medaille.

Saverne

La rose 'Y1217' a obtenu un certificat de mérite.

De roos 'Y1217' bekwam een certificaat van verdienste.

Kortrijk

La rose 'Grand Duc Jean' (Hybride de Thé) a obtenu une médaille d'argent ainsi que la rose 'VEL11mkazz' (Floribunda).

De roos 'Grand Duc Jean' (Theehybride) kreeg een zilveren medaille evenals de roos 'VEL11mkazz' (Floribunda).

Den Haag - La Haye

La rose 'Maria Mathilda' a obtenu le Prix du Public 2013.

Grand Duc Jean - LENS ROSES -
Zilveren Medaille Kortrijk

© BERNARD LAFAUT

De roos 'Maria Mathilda' kreeg de Publieksprijs 2013.

La rose 'VEL10kgual' a obtenu un certificat dans la catégorie 'grimpantes'.

De roos 'VEL10kgual' bekwam een certificaat 2de klasse bij de klimrozen.

Le Roeulk

La rose 'VEL11btare' a obtenu un certificat de mérite dans la catégorie couvre-sol.

De roos 'VEL11btare' kreeg een certificaat van verdienste in de categorie bodembedekkers.

MARTIN VISSERS

Monza

La rose 'Taxandria' a été nommée 'Rose de L'Année' dans la catégorie buisson.

De roos 'Taxandria' was de roos van het jaar in de categorie heesterrozen.

Lyon

La rose 'Taxandria' a obtenu le premier prix dans la catégorie 'rose paysage'.

De roos 'Taxandria' bekwam de eerste prijs bij de landschapsrozen.

VISalmadi - MARTIN VISSERS -
Zilveren Medaille Le Roeulk.

© BERNARD LAFAUT

VISraporch - MARTIN VISSERS -
Zilveren Medaille Kortrijk.

© BERNARD LAFAUT

Parijs - Paris

La rose 'Europa Nostra' a obtenu un certificat de mérite dans la catégorie buisson.

De roos 'Europa Nostra' kreeg een certificaat van verdienste in de categorie heesterrozen.

Baden-Baden

La rose 'VISwirose' a obtenu le prix d'honneur des Deutsche Rozenfreunde et une médaille d'or dans la catégorie buisson.

De roos 'VISwirose' kreeg de ereprijs van de Deutsche Rozenfreunde en een gouden medaille in de categorie heesterrozen.

Kortrijk

La rose 'VISraporch' a obtenu une médaille d'argent.

De roos 'VISraporch' bekwam een zilveren medaille.

Le Roeulk

La rose 'Esprit d'Amour' a obtenu une médaille d'argent comme 'rose paysage'.

De roos 'Esprit d'Amour' kreeg een zilveren medaille als landschapsroos.

La rose 'New Dreams' a obtenu une médaille d'argent.

De roos 'New Dreams' kreeg een zilveren medaille.

ILVO

Kortrijk

L'hybride de Thé '04-121' a obtenu une médaille d'or.

De theehybride '04-121' kreeg een gouden medaille.

'04-121' - ILVO -
Gouden Medaille Kortrijk.

© BERNARD LAFAUT

Rosa Europa Nostra

Europa Nostra, la Fédération paneuropéenne du patrimoine, a lancé à l'occasion de son cinquantième anniversaire une nouvelle rose, la Rosa Europa Nostra, Esprit d'Amour, Spirit of Love. Cette initiative a le parrainage du président du Conseil européen, Monsieur Herman Van Rompuy et la commissaire européenne chargée de l'éducation, de la culture, du multilinguisme et de la jeunesse, Madame Androulla Vassiliou. Vous pouvez acheter ce rosier arbustif et ainsi soutenir l'action d'Europa Nostra pour la promotion et la défense du patrimoine culturel de l'Europe en peril. www.europanostra.org.

“Rosa Europa Nostra Esprit d'Amour Spirit of Love – VISamalbi” est le nom complet, un rosier arbustif moschatahybride. Pas n'importe quelle rose mais bien la “Rose du Patrimoine” qui peut aussi devenir la “Rose de la Paix”. C'est un Belge, Martin Vissers, qui a fait, pendant plus de dix ans, un travail de sélection méticuleux pour arriver à une toute nouvelle rose. Elle est magnifique, explique Jozef Van Waeyenberge, président d'Europa Nostra Belgique. C'est un buisson de 120 à 160 cm, les feuilles sont vert sombre et les fleurs petites et blanches avec des étamines jaunes vifs et surtout une forte odeur de rose sauvage qui attire les abeilles ! De loin, on dirait un hortensia. Et elle a toutes les qualités : elle est d'un entretien extrêmement facile, il suffit de la couper à 10 cm du sol et, l'année suivante,

elle repart encore plus belle. Elle fleurit du début de l'été jusqu'au premier froid.

A l'initiative d'Europa Nostra Belgium, cet arbuste Rosa Europa Nostra ornera des monuments pour commémorer les 100 ans de la Grande Guerre 14-18. Une fleur pour sauvegarder le patrimoine culturel de l'Europe et aussi pour célébrer la paix. Les cérémonies de commémoration de la Guerre 14-18 vont rappeler combien la construction européenne a œuvré pour la paix. Les rosiers seront plantés dans les jardins des monuments et des cimetières où auront lieu les cérémonies commémoratives. Europa Nostra Belgium a pris contact dans ce sens avec toutes les provinces et toutes les communes de Belgique.

Mais la “Rosa Europa Nostra” sera aussi très belle dans votre propre jardin. Pour l'acheter, rien de plus simple. Commandez-là par internet sur www.rosaeuropanostra.eu (22,5 €, hors frais d'envoi), et l'arbuste vous parviendra dans la semaine, par colis postal. Sur chaque rosier vendu, l'horticulteur néerlandais Geert Moonen verse une donation à Europa Nostra pour soutenir les actions de la sauvegarde du patrimoine en péril.

Europa Nostra Belgium vzw, Rue de la Bonté 5 – 1050 Bruxelles.

Rosa Europa Nostra

Europa Nostra, de pan-Europese federatie voor het erfgoed, heeft ter gelegenheid van haar vijftigste verjaardag een nieuwe roos gelanceerd, de Rosa Europa Nostra, Esprit d'Amour, Spirit of Love. Dit initiatief is genomen onder het peterschap van de Voorzitter van de Europese Raad, de heer Herman Van Rompuy en van de Europese Commissaris voor Onderwijs, Cultuur, Meertaligheid en Jeugdzaken mevrouw Androulla Vassiliou. U kunt deze struikroos aankopen en aldus de activiteiten voor de promotie en verdediging van het bedreigde Europees cultureel erfgoed mede ondersteunen.

«Rosa Europa Nostra Esprit d'Amour Spirit of Love - VISamalbi» is de volledige naam, een moschatahybride struikroos. Niet gelijk welke roos maar de “Roos voor het Erfgoed” die ook de “Roos van de Vrede” kan zijn. Het is een Belg, Martin Vissers, die gedurende meer dan tien jaar een nauwgezet werk van veredeling heeft uitgevoerd om deze geheel nieuwe roos te ontwikkelen. Een pracht van een roos, zegt Jozef Van Waeyenberge, voorzitter van Europa Nostra Belgium. Het is een struik, 120 à 160 cm groot, met donkergroen blad en kristalwitte bloemen met felgele stuifmeeldraden waarvan

een krachtige wilde geur vele bijen lokt ! Gezien van ver, precies een hortensia. Zij heeft alle kwaliteiten, is zeer onderhoudsvriendelijk: na de bloei een tiental centimeter boven de grond afsnijden en het seizoen daarna bloeit ze nog heviger. Zij bloeit vanaf het begin van de zomer tot aan de eerste vrieskoude.

Op initiatief van Europa Nostra Belgium zal deze struikroos Rosa Europa Nostra vele monumenten sieren bij plechtigheden naar aanleiding van de honderdste verjaardag van de Grote Oorlog van 14 - 18. Een roos ter bescherming van het Europees erfgoed en tegelijk voor het vieren van de vrede. Tijdens deze plechtigheden zal telkens weer opnieuw aangemoedig worden hoe de Europese integratie de vrede heeft weten in stand te houden. De rozen zullen worden geplant in de tuinpercelen van monumenten

en begraafplaatsen waar herdenkingsceremonies worden gehouden. Contact daartoe werd door Europa Nostra Belgium reeds opgenomen met alle provincies en alle steden in België.

Ook in uw eigen tuin zal de "Rosa Europa Nostra" mooi zijn. De aankoop is zeer eenvoudig. Bestellen via internet op www.rosaeuropa-nostra.eu (22.5 €, exclusief verzendkosten) en de struik bereikt u binnen een week, per pakjespost. Voor elke verkochte roos doet de Nederlandse kweker de heer Geert Mooren een schenking aan Europa Nostra om haar project ter vrijwaring van het bedreigde Europees erfgoed te ondersteunen.

Europa Nostra Belgium vzw, Goedheidstraat 5 – 1050 Brussel

Deelname Internationale Rozencouours 2013

Gravin Henrianne de Briey nam als vice-president voor Europa van de WFRS deel aan volgende Internationale Rozencouours: **La Tacita (I), Barcelona (E) en Parijs (F)**.

In La Tacita en in Parijs was zij voorzitter van de Internationale Jury.

Te Kortrijk en Le Roeulx nam ze deel aan de Internationale Jury, hier heeft ze de prijs Lily de Gerlache, gesticht en genoemd naar barones L. de Gerlache de Gomery haar moeder uitgereikt. Dit om de verdiensten van de inrichters van deze Internationale Concours voor hun bijdrage om de Belgische rozen beter bekend te maken te bedanken.

Frans Thomas nam als voorzitter van onze maatschappij deel aan de Internationale Rozencouours van **Parijs (F), Baden-Baden (D), Kortrijk (B), Den Haag (NL), Le Roeulx (B) en Orléans (F)**.

Gravin Henrianne de Briey in Parijs (Bagatelle).

Agenda 2014

LA FEUILLERIE - CELLES (TOURNAI)

Plantes Rares et de Collection

Zeldzame en Collectieplanten

26 & 27 avril / april 2014

Rhododendrons et Azalées en Fleurs

Rododendrons en Azalea's

10 & 11 mai / mai 2014

Antiquités et Décoration de Jardin

Antiquiteiten en Tuindecoraties

6, 7 & 8 juin / juni 2014

Plantes Rares et de Collection

Zeldzame en Collectieplanten

27 & 28 septembre / september 2014

www.lafeuillerie.be • contact@lafeuillerie.be

KASTEEL VAN HEX

Planten- & Rozenfestival

Festival des Roses et des Plantes

13, 14 & 15 juni / juni 2014

Planten-, rozen en Moestuin festival

Festival des Plantes, de la Rose et du Potager

13 & 14 september / september 2014

www.hex.be • gardens@hex.be

BEERVELDE

Tuindagen / Journée des Plantes

19, 20 & 21 mei / mai 2014

10, 11 & 12 oktober / octobre 2014

www.parkvanbeervelde.be

PÉPINIÈRES EMILE FOUCART

Rue des Pâtures 40

7621 Lesdain

Visite du jardin de roses anciennes:

www.pepinieresfoucart.be

info@pepinieresfoucart.be

CASTEELS ROZEN
Leliestraat 2 • 2580 Putte (Mechelen)

Rozenhappening
30 & 31 augustus / août 2014

www.casteels.be • [andr  @casteels.be](mailto:andr%C3%A9@casteels.be)

KWEKERIJEN LOUIS LENS (RUDY VELLE)
Redinnesstraat 11 • 8460 Oudenburg

Rozensnoeidagen
donderdag 27 februari 10 u. met speciale aandacht voor moschatahybriden
vrijdag 28 februari 14 u. met speciale aandacht voor klimrozen
zaterdag 1 maart om 10 u. en 14 u.
Bijdrage: 6 euro (zich inschrijven)

Journées d'initiation    la taille de rosiers:
samedi 8 mars    10 h. et 14 h.
Participation aux frais: 6 euro (s'inscrire)

www.lens-roses.com • info@lens-roses.com

LES JARDINS D'AYWIERS • LASNE

Fête des Plantes - Tuindagen:
2, 3 & 4 mai / mei 2014
3, 4 & 5 octobre / oktober 2014

www.aywiers.be • aywiers@skynet.be

**DE INTERNATIONALE ROZENTUIN
KORTRIJK - KASTEEL 'T HOOGHE**
Doorniksesteenweg 218 - 8500 Kortrijk

Rozeneest: 30 juni / juin 2014

Website: www.mooietuinen.be
Info: toerisme@kortrijk

ROSERAIE DE LA VILLE DU RŒULX

Roseraie ouverte au public
Rozentuin open voor het publiek
6 -7 septembre / september 2014

PLANTENTUIN MEISE - JARDIN BOTANIQUE MEISE Nieuwelaan 38 - 1860 Meise

Collectie van klimrozen (in de Pioenentuin)
Collectie wilde rozen van Belgische origine

www.botanicgarden.be

PROVINCIAAL DOMEIN VRIJBROEK PARK Hombeeksesteenweg 264 - 2800 Mechelen

Rozenfeest - Fête de la Rose
15 juni / juin 2014

www.vrijbroekpark.be
info@groenmechelen.provant.be

PROVINCIAAL DOMEIN RIVIERENHOF Turnhoutsebaan 232 - 2100 Deurne

Rozenfeesten - Fête de la Rose
8 juni / juin 2014

www.rivierenhof.be

ROSA BELGICA GOES ELECTRONIC...

Ons tijdschrift brengt jaarlijks allerlei nieuws in verband met de roos
en aanverwante onderwerpen.

Door zijn verschijningsschema is het bijna onmogelijk heet van de naald nieuws te brengen.
Daarom doen we een oproep aan onze leden om ons hun e-mailadres op te geven.
Dit zal ons toelaten kort op de bal te spelen en hen "hot news" te brengen.

Notre périodique vous apporte une fois par an des articles en rapport avec la rose
et sujets apparentés.

De par son schéma de parution il est pratiquement impossible de vous communiquer
les nouvelles «hot».

C'est la raison pour laquelle nous vous prions de nous faire connaître votre adresse e-mail
afin de nous permettre de vous contacter.

CONTACT

Mrs. Lily Van Laethem - Hoogstraat 41 - 9700 Oudenaarde
lilyvanlaethem@skynet.be

